

Diagnoza sektora NGO związanego z energią odnawialną i ochroną środowiska

*Projekt zrealizowany w ramach statutowej działalności BISER
oraz aktywności w projekcie UMBRELLA*

SPIS TREŚCI

DIAGNOZA STANU I AKTYWNOŚCI FUNKCJONOWANIA SEKTORA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I WYBRANYCH MAŁYCH GMIN W POLSCE PÓŁNOCNEJ W OBSZARZE ENERGETYKI.	3
WYBRANE ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	13
FUNDACJA POSZANOWANIA ENERGII	14
POLSKIE TOWARZYSTWO MORSKIEJ ENERGETYKI WIATROWEJ	15
POWIŚLAŃSKA REGIONALNA AGENCJA ZARZĄDZANIA ENERGIĄ	17
FUNDACJA TWORZENIA NOWYCH INNOWACYJNYCH SYSTEMÓW OGRZEWANIA W OPARCIU O ENERGIE ODNAWIALNE	18
BAŁTYCKI KLASTER EKOENERGETYCZNY ZIELONA ALTERNATYWA DLA MAKROREGIONU POLSKI PÓŁNOCNEJ	19
BAŁTYCKI KLASTER SEANERGIA	21
STOWARZYSZENIE NAUKOWO-TECHNICZNE ENERGIA I ŚRODOWISKO W MLECZARSTWIE	22
WARMIŃSKO-MAZURSKA AGENCJA ENERGETYCZNA	23
BIAŁOGARDZKI KLASTER ENERGII	24
STOWARZYSZENIE KLASTER ENERGII I ŚRODOWISKA	25
CENTRUM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W EŁKU	26
FUNDACJA AGENCJA REGIONALNEGO MONITORINGU ATMOSFERY AGLOMERACJI GDAŃSKIEJ	27
INSTYTUT MASZYN PRZEPŁYWOWYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK	28
BAŁTYCKA AGENCJA POSZANOWANIA ENERGII	29
FUNDACJA ROZWIĄZAŃ EKOENERGETYCZNYCH	30
WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	32
WARMIŃSKO-MAZURSKI KLASTER RAZEM CIEPLEJ	33
STOWARZYSZENIE ZACHODNIOPOMORSKI KLASTER CHEMICZNY ZIELONA CHEMIA	34
KLASTER METALOWY METALIKA	35
MAZURSKIE STOWARZYSZENIE ENERGII ODNAWIALNEJ EKO-ENERGIA	36
FUNDACJA BEZPIECZNA ENERGIA	37
POROZUMIENIE BURMISTRZÓW NA RZECZ KLIMATU I ENERGII	38

WYBRANE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	39
GDAŃSK	40
GDYNIA	41
SOPOT	42
EŁK	43
GNIEWINO	44
PRUSZCZ GDAŃSKI	45
PRZYWIDZ	46
SZTUM	47
WŁADYSŁAWOWO	48
POZOSTAŁE ORGANIZACJE POŻYTKU PUBLICZNEGO	49

Raport opracowany przez zespół redakcyjny BISER, Gdynia 2018

Na okładce wykorzystano fragment zdjęcia z <https://pxhere.com/pl/photo/266642> na licencji Creative Commons Public Domain by 2.0

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Diagnoza stanu i aktywności funkcjonowania sektora organizacji pozarządowych i wybranych małych gmin w Polsce północnej w obszarze energetyki.

Opracowanie powstało w ramach umowy o współpracę pomiędzy Grupą ENERGA a Stowarzyszeniem „Bałtycki Instytut Spraw Europejskich i Regionalnych” BISER z Gdyni, które w ramach tego porozumienia zobowiązało się do przeprowadzenia analizy i badania środowiska organizacji pozarządowych, małych średnich gmin oraz innego typu partnerów lokalnych w Północnej Polsce (działających na terenie województw pomorskiego, zachodniopomorskiego oraz warmińsko-mazurskiego) w obszarze:

- energii odnawialnej;
- zarządzania środowiskiem;
- promowania/zainteresowania tematyką niskoemisyjnych technologii uzyskiwania energii z węgla;
- ochrony środowiska i temacie tzw. ubóstwa energetycznego.

Raport zawiera diagnozę środowiska organizacji pozarządowych (z obszaru Polski północnej) działających w obszarze tzw. energetyki obywatelskiej, wskazuje na cele i charakterystykę tego środowiska, kierunki działania oraz możliwości wpływania na procesy decyzyjne zachodzące w temacie energetyki w Polsce i – być może – Regionie Morza Bałtyckiego.

W przedstawionej diagnozie jej zakres został zdominowany przez potrzebę identyfikacji potencjału podmiotów pozarządowych i małych gmin związanych z energią odnawialną i ochroną środowiska. Mamy świadomość, że również powinno się też uwzględnić działalność innych podmiotów lokalnych nie nastawionych na zysk w obszarze energii odnawialnej i zarządzania środowiskiem oraz zainteresowanych promocją niskoemisyjnych technologii uzyskiwania energii z węgla, a ponadto tematem tzw. ubóstwa energetycznego. Problematyka ubóstwa energetycznego zostanie uwzględniona w drugim raporcie przewidzianym w harmonogramie prac.

W opracowaniu oraz załączonej bazie formatu Excel znajdują się informacje o zidentyfikowanych przez BISER podmiotach, które zostały przez nas wytypowane jako ważne z punktu widzenia ewentualnych przyszłych projektów współpracy międzysektorowej i międzynarodowej. Przedstawiamy informacje o obszarze aktywności tych interesariuszy, ich działalności statutowej, dotychczasowej aktywności projektowej, w tym w projektach międzynarodowych itp.

Europejskie fundamenty włączenia społeczeństwa (w tym NGO) w proces dobrego rządzenia (*good governance*).

Unia Europejska stworzyła we wszystkich traktatach podstawy do włączenia społeczeństwa obywatelskiego w procesy rozwojowe. Pozycja sektora pozarządowego w systemie funkcjonowania Unii Europejskiej została określona w wielu dokumentach, w tym przede wszystkim w traktacie z

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Maastricht i w Traktacie Amsterdamskim. Cele Unii wobec organizacji trzeciego sektora najpełniej wyraziła Biała Księga na temat europejskiego zarządzania (lub współzrządzenia). W Białej Księdze dotyczącej rządów europejskich przyjętej 25 lipca 2001 r. Komisja zobowiązała się do szerszego otwarcia procesu opracowywania polityk Unii Europejskiej w celu zapewnienia większego uczestnictwa obywateli i organizacji w ich tworzeniu i stosowaniu. Kładzie ona szczególny nacisk na włączanie aktorów pozarządowych na wszystkich etapach realizacji polityk publicznych w Unii Europejskiej, zarówno podczas ich przygotowywania, implementacji, jak i monitoringu. Jednocześnie w dokumencie przedstawiono zasady dobrego rządzenia (*good governance*), które mają zastosowanie również wobec organizacji trzeciego sektora.

Drugim ważnym kierunkiem budowania synergicznego rozwoju była koncepcja „wielopoziomowego współzrządzenia” (*multi-level governance*) w nowych formach władzy publicznej, które nie tylko łączą różne terytorialne poziomy, znajdujące się w stosunku do poziomu narodowego ponad i poniżej, lecz także mobilizują zarówno funkcjonalnych, jak i terytorialnych aktorów¹. Nowe formy partnerstwa, negocjacji i horyzontalnych powiązań (*networking*) zostały ustanowione lub rozszerzone przez zarządzających państwem, którzy w ten sposób starają się radzić sobie z osłabieniem ich społecznego mandatu (*declining legitimation*) i/lub niską skutecznością dotychczasowych metod uprawiania polityki.

Oprócz wyraźnego użycia terminu „koordynacja działań zbiorowych” (*governance*), do opisu tych kwestii swobodnie używane są również analogiczne terminy, takie jak: sterowanie, sieci koordynacji (*networks*), uczestnictwo interesariuszy (*stakeholding*) oraz partnerstwo. Wraz z rosnącą pluralizacją indywidualnych i zbiorowych tożsamości, a także mnożeniem się ruchów społecznych, społeczeństwo obywatelskie jest również widziane, jako owoc rozwijania się nowych form koordynacji. Wiąże się ono ze wspólną odpowiedzialnością poszczególnych szczebli władzy i opiera się na wszystkich źródłach legitymacji demokratycznej oraz na reprezentatywnym charakterze poszczególnych zaangażowanych podmiotów.

Energetyka należy do dziedzin o najwyższym priorytecie zarówno w skali UE, kraju jak i w skali mikro – zarówno w dziedzinie politycznej, gospodarczej jak i kulturowej. Kierunek ewolucji energetyki zmierza właśnie do poszukiwania powiązań sieciowych, które będą racjonalizować bądź innowacyjnie przekształcać konsumpcję energii. W tych sieciach zachowania obywateli zarówno w zakresie energetyki rozproszonej jak i form konsumpcji mają w dobie gospodarki cyfrowej coraz większe znaczenie².

I. Rola organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe mają ogromny potencjał do wzmacniania polityki zarządzania środowiskiem w kontekście wykorzystywania różnych źródeł energii³. Należą do nich:

¹ BIAŁA KSIĘGA KOMITETU REGIONÓW W SPRAWIE WIELOPOZIOMOWEGO SPRAWOWANIA RZĄDÓW, 2009.

² M. Wilczewski, Sieciowe ujęcie bezpieczeństwa w ramach europejskiej polityki bezpieczeństwa, w J. Ruszkowski, M. Wojnicz, Multi-level governance w Unii Europejskiej, W-wa 2013.

³ B. Gemmill, and B. Abimbola. The Role of NGOs and Civil Society in Global Environmental Governance in Daniel Esty and Maria Ivanova Global Environmental Governance: Options and Opportunities, 2002, Yale Center for Environmental Law and Policy

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

- **Mobilizacja opinii publicznej:** organizacje pozarządowe mogą upowszechniać wiedzę kształtującą świadomość społeczną, a także prowadzić kampanie mające szeroki zasięg publiczny;
- **Reprezentowanie biernych społecznie obywateli:** organizacje pozarządowe mogą pomóc w kształtowaniu i wyrażaniu opinii na temat rozwiązywania niekorzystnych zjawisk społecznych, bronić interesu publicznego;
- **Wpływanie na politykę:** tworzenie form dialogu między interesem społeczeństwa obywatelskiego a władzami;
- **Ekspertyzy i rekomendacje:** organizacje pozarządowe mogą zapewnić dostęp do konkurencyjnych pomysłów wykraczających poza rozwiązania wypracowane w sferach urzędniczych i gremiach aktualnie rządzących polityków. To może ułatwiać uwzględnienie i zwiększenie roli głosu publicznego;
- **Zwiększenie skuteczności zarządzania kryzysowego:** organizacje pozarządowe często wykazują wyższe umiejętności szybkiego identyfikowania krytycznych niż urzędnicy publiczni. Dzięki temu możliwa jest rozszerzenie spektrum odpowiednich reakcji i działań;
- **Zarządzanie i wdrażanie:** organizacje pozarządowe mogą wносить wiedzę techniczną w zakresie wyzwań środowiskowych, a także bezpośrednio uczestniczyć w działaniach operacyjnych, wspierając wdrażanie programów rządowych, samorządów terytorialnych, czy też konkretnych projektów;
- **Monitorowanie:** organizacje pozarządowe mogą wspierać i wzmacniać realizację programów rządowych poprzez zaangażowanie różnych gremiów społecznych;
- **Legitymizacja mechanizmów decyzyjnych:** organizacje pozarządowe mogą poszerzać bazę informacyjną niezbędną do podejmowania przemyślanych i kompetentnych decyzji.

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

2. Znaczenie regionalnych i lokalnych sieci i partnerstwa w obszarze wytwarzania i konsumpcji energii

Ogromną rolę w ukształtowaniu nowego podejścia do polityki sektorowej miała Wiedeńska Deklaracja Działania na rzecz Partnerstwa (2007), której celem jest poprawienie zarządzania przez umocnienie dialogu i współpracy pomiędzy samymi twórcami polityki oraz między twórcami polityki i pozostałymi podmiotami na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, co w efekcie sprzyja ekonomicznemu rozwojowi, spójności społecznej, ochronie środowiska i poprawie jakości życia. Partnerstwa, by mogły w pełni wpływać na proces tworzenia polityki, powinny silnie oddziaływać na:

- **wielopoziomową współpracę**: angażowanie i konsultacje z głównymi podmiotami (szczególnie z twórcami polityki i partnerami społecznymi) z poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego i lokalnego;
- **współpracę międzysektorową**: włączenie podmiotów z różnych gospodarczych sektorów/branż, angażowanie biznesu i reprezentujących go organizacji oraz organizacji rządowych i pozarządowych, i szerokiego pola polityki dotyczącej m.in. rynku pracy, rozwoju gospodarczego, środowiska i spraw socjalnych.

Regionalne i lokalne sieci są w stanie dodać znaczącą wartość i synergiczne efekty w ramach tak skonstruowanej polityki w sektorze energetyki. Deklaracja Wiedeńska tworzy pewne zasady, które zmierzają do następujących działań:

- Łączenia różnych partnerów i obszarów polityki oraz ułatwiania powstawania szerokich perspektyw czy zintegrowanych rozwiązań wieloaspektowych problemów.
- Usprawnienia komunikacji wertykalnej pomiędzy twórcami polityki z różnych poziomów zarządzania.
- Wspierania lepszego dostosowania polityki do lokalnych warunków, potrzeb i możliwości.
- Wskazywania potencjalnych konfliktów lub synergii, które występują pomiędzy różnymi strategiami.
- Kreowania liderów, budowania zaufania i zgody co do priorytetów.
- Włączania spraw społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego do strategicznego planowania.
- Dzielenia się informacjami na temat skutecznych praktyk, sprawdzonych w działaniu oraz oferowania posiadanej wiedzy, pochodzącej z praktycznego doświadczenia na temat tego co jest skuteczne w działaniu, a co nie.

Przedstawione podstawy konstruowania polityk sektorowych – w mocno uproszczonej wersji – które opierają się na dorobku Unii Europejskiej w zakresie budowania partnerstw, tworzenia sieci i działań w wielopoziomym zarządzaniu stały się uniwersalnym zestawem cech w realizacji polityk sektorowych.

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

3. Energetyka obywatelska

Pojęcie **energetyki obywatelskiej** jest stosunkowo młode i często interpretowane jest niejednoznacznie, gdyż zawiera w sobie kilka elementów. Przede wszystkim ma rozszerzyć społeczną bazę wobec dominującego oligopolu wielkich koncernów energetycznych. Z drugiej strony ma przyczynić się do rozwoju energetyki rozproszonej, opartej w coraz większym stopniu na odnawialnych źródłach energii, jak i poprawy efektywności energetycznej w każdej skali – od gospodarstw domowych, przez wspólnoty i spółdzielnie po całe jednostki samorządowe.

Stoimy u progu transformacji energetycznej. Energetyka obywatelska nie tylko może, ale powinna stać się motorem zmiany w kierunku nowoczesnej, innowacyjnej gospodarki niskoemisyjnej, opartej na społecznościach lokalnych i obywatelach.

W polskim rządzie trwają obecnie intensywne prace nad ustaleniem ram działania w naszym kraju tzw. klastrów energetycznych, mających pełnić rolę „lokalnych systemów zasilania” oraz spółdzielni energetycznych (kooperatyw) – różnej wielkości wspólnot produkujących energię zarówno na własny użytek jak również na sprzedaż. W Niemczech to właśnie energetyka obywatelska od początku była motorem zdecentralizowanej i demokratycznej rewolucji energetycznej, opartej na wykorzystywaniu źródeł odnawialnych. Obecnie ok. połowa „zielonych” mocy wytwórczych w Niemczech spoczywa w rękach obywateli.

3.1. Kongresy Energetyki Obywatelskiej

W Warszawie zainicjował ten kierunek myślenia Ruch „Więcej Niż Energia” to szeroka, różnorodna koalicja zrzeszająca obecnie 144 podmioty – samorządy (m.in. Warszawa, Lublin, Rzeszów, Olsztyn), uczelnie, organizacje pozarządowe, branżowe oraz osoby prywatne – działające na rzecz rozwoju energetyki obywatelskiej. Potrzebne wsparcie zapewnił Samorząd Województwa Mazowieckiego, Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii Politechniki Warszawskiej (CZLiTT) oraz ośrodek Polskiej Akademii Nauk - Konwersja Energii i Źródła Odnawialne (KEZO).

I Kongres Energetyki Obywatelskiej odbył się **28 i 29 września 2016**, w Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii Politechniki Warszawskiej. Spotkali się tam przedstawiciele samorządów, administracji rządowej, przedsiębiorców, *think tanków*, uczelni, organizacji branżowych i pozarządowych z Polski i zagranicy, by wymienić się doświadczeniami, wiedzą i propozycjami dotyczącymi rozwoju energetyki obywatelskiej w Polsce. Na I Kongresie potwierdzono, że energetyka obywatelska, oprócz solidnych regulacji prawnych i dostępu do wiedzy, wymaga też szerokiej dostępności dobrze przygotowanych instrumentów finansowego wspierania przedsięwzięć z nią związanych. Do tej pory inwestycje w OZE dotyczyły głównie źródeł wielkoskalowych, o dużej mocy. Obecnie istnieją sprzyjające warunki do wejścia w etap tworzenia sprzyjających warunków do rozwoju energetyki odnawialnej, która będzie w stanie w stabilny i bezpieczny sposób zapewnić dostawę energii w wymiarze lokalnym – m.in. poprzez rozwój klastrów energii, co ze strony rządowej potwierdza Marcin Janiak z Departamentu Funduszy Europejskich Ministerstwa Energii. Rosnący udział energetyki rozproszonej opartej na odnawialnych źródłach energii oraz jednoczesny rozwój sieci inteligentnych może zwiększyć lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów (np. spalanie słomy czy MEW), jednakże wymaga to nowego podejścia do zarządzania siecią oraz całkowicie nowego otoczenia regulacyjnego energetyki.

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Drugi Kongres, który odbył się 1 grudnia 2017 roku był poświęcony problemowi efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych. Organizatorzy postawili dramatyczne pytanie: jeśli naprawdę chcemy rozwiązać problem smogu i ubóstwa energetycznego nie wystarczą normy na piece i wyeliminowanie najgorszych paliw. Na kongresie zwrócono uwagę na to, że na każde 10 polskich domów, 7 jest ocieplonych słabo lub wcale. Skala problemu uciekającej energii z ogrzewania domów tworzy bardzo silną presję na to, aby wdrożyć działania, które będą oparte na przemyślanych i kompleksowych rozwiązaniach: instytucjonalnych, prawnych, finansowych i edukacyjnych.

Działania Ruchu, organizatora kongresów Energetyki Obywatelskiej koordynują cztery organizacje pozarządowe: Greenpeace Polska, WWF Polska, ClientEarth, Prawnicy Dla Ziemi oraz Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć. W tej inicjatywie nie występują podmioty z Polski północnej. Aby uzyskać efekt „pozytywnego podejścia” do tego typu ruchów integracyjnych, budujących zachowania i relacje wykorzystujące zjawiska synergii można podjąć działania w dwóch kierunkach. Pierwszy, to przyłączenie się do tych krajowych inicjatyw energetyki obywatelskiej pomorską siecią (klastrem). Drugi, budowanie przez samorząd regionalny własnych struktur współpracy sieciowej i wielopoziomowego partnerstwa uwzględniającego sektor organizacji pozarządowych, być może także w skali województw Polski północnej.

3.2. Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny

W 2015 roku Zarząd Województwa Pomorskiego Przyjął Uchwałę nr 316/31/15 w sprawie określenia obszarów Inteligentnych Specjalizacji Pomorza (ISP) i w priorytecie trzecim uwzględniono Technologie efektywne w produkcji, przemyśle, dystrybucji i zużyciu energii i paliw. W ramach tej ścieżki projektów, która miała sprzyjać spadkowi energochłonności gospodarki i jej negatywnego oddziaływania na środowisko dzięki komercjalizacji innowacyjnych rozwiązań uwzględniono potrzebę finansowania z funduszy europejskich projektów w takich obszarach, jak:

- a) zapotrzebowanie na energię i jej zużycie w budownictwie i transporcie;
- b) odnawialne źródła energii, generacja rozproszona i energetyka prosumencka (jest to system, w którym prąd wytwarzany jest przez jego odbiorców);
- c) *smart grid* w systemie przesyłu i dystrybucji energii;
- d) magazynowanie energii;
- e) pojazdy o napędzie alternatywnym;
- f) poszukiwanie, wydobycie i przetwarzanie surowców energetycznych;
- g) biokomponenty i biopaliwa;
- h) energetyczne wykorzystanie odpadów.

Czwarta rewolucja przemysłowa to nic innego jak multidyscyplinarność, polegająca przecież na wdrażaniu różnego rodzaju rozwiązań, które przynajmniej częściowo znamy od lat, do innych dziedzin.

Prof. ALEKSANDER NAWRAT

Ekspert w dziedzinie B+R

Zastępca Dyrektora

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Najbardziej widoczną inicjatywą tworzenia sieci współpracy w sektorze energetyki w wymiarze wielosektorowym jest Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny Zielona Alternatywa dla Makroregionu Polski Północnej, którego liderem jest Instytut Maszyn Przepływowych Politechniki Gdańskiej.

Strategia rozwoju klastra została przygotowana w 2009 roku. Jako misję BKEE przyjmuje się wdrażanie idei szeroko rozumianej kogeneracji rozproszonej, tj. jednoczesnego wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej w małej i średniej skali, oraz rozwój odnawialnych źródeł energii, opartych zwłaszcza o biomasę, biogaz, a także wykorzystanie energii wiatru, słońca, wody, energię hydrotermalną oraz technologie wodorowe. Szczególną misją BKEE jest również transfer wiedzy i technologii w oparciu o bezpośrednie kontakty firm, jednostek edukacyjnych i naukowych oraz jednostki sektora publicznego.

W kwietniu 2013 r. w Instytucie Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku odbyło się I Bałtyckie Forum OZE. Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny oraz Gdański Klaster Budowlany zorganizowali dwie konferencje poświęcane eko-budownictwu i energetyce odnawialnej jako wyzwania i szanse w regionie pomorskim. Podczas spotkania zostały poruszone tematy nowych rozwiązań możliwych do zastosowania w oparciu o wiedzę środowiska naukowego oraz ofertę środowiska biznesu związanego z OZE, z wykorzystaniem środków europejskich.

Podpisano również list intencyjny w intencji stworzenia wspólnej grupy klastrowej, budowlano – energetycznej promującej rozwiązania efektywnego energetycznie budownictwa w regionie pomorskim.

Strategia w niewielkim stopniu uwzględniała filozofię energetyki obywatelskiej. Proponowane jako 4 cel szczegółowy „Zwiększenie świadomości społecznej w dziedzinie ekoenergii” zakłada pasywny udział sektora obywatelskiego. Koncentruje się na edukacji i budowaniu świadomości społecznej, ale nie uruchamia sprawczej roli czynnika obywatelskich zachowań. Ponadto w praktyce potwierdził się pasywny charakter tego celu – w zasadzie klaster ograniczył swoją aktywność do sfery werbalnej.

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

4. Wnioski z diagnozy formalnej

Wśród ww. lokalnych podmiotów niedocenioną rolę spełniają samorządy małych i średnich gmin w budowaniu społecznych postaw sprzyjających racjonalizacji i innowacji w użytkowaniu zasobów energetycznych kraju. Faktycznie może istnieć potrzeba dookreślenia potencjału władz lokalnych, choć ich rola jest jednak oczywista i znaczna jako podmiotów odpowiedzialnych za zaspokojenie potrzeb w zakresie energetycznym (przede wszystkim w ciepło) i podmiotów ogólnego planowania energetycznego (zarówno wynikającego z zapisów ustawy „Prawo Energetyczne” jak i dla potrzeb wskazanych w regionalnych Programach operacyjnych dla efektywnego finansowania przekształceń). Rola ta w odniesieniu do proekologicznych wymogów i przekształceń systemu zaopatrzenia w energię jest często określona w innych dokumentach gminnych (programy ochrony środowiska, strategie rozwoju, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego). Podkreślić natomiast trzeba, że poszczególne samorządy w różnym stopniu wykorzystują te możliwości dla podejmowania efektywnych zmian w kierunku transformacji energetycznej, i tylko część z nich bardzo aktywnie uczestniczy w projektach i programach rozwojowych. Dlatego przyjrzenie się gminom wyjątkowo aktywnym i tym pasywnym, pozwoliłoby faktycznie określić czynniki wpływające na to różnicowanie postaw i potencjałów.

Wreszcie, ze względu na kluczową rolę w procesach gospodarowania energią oraz potencjał współpracy (w szczególności uwzględniając mecenat Grupy ENERGA) warto ocenić potencjał sektora pozarządowego dla realizacji przedsięwzięć wspólnych we współpracy z dużymi przedsiębiorstwami energetycznymi pełniącymi funkcje wytwórcze oraz dystrybucyjne i handlowe (obróty).

Obecna diagnoza potencjału wybranych organizacji pozarządowych ma charakter nieco formalny. O wiele trudniejsze i ujęte w naszych działaniach w projekcie będzie odkrycie faktycznej roli sektora NGO i innych podmiotów lokalnych w projektach partnerskich na rzecz wyższej efektywności ekologicznej i ekonomiczno-społecznej energetyki w Regionie Pd. Bałtyku.

Ponieważ istotny aspekt pożądanej charakterystyki stanowi potencjalne zainteresowanie współpracą z partnerami, m. in. przedsiębiorstwami energetycznymi w projektach realizowanych w regionie południowego Bałtyku, potrzeba jest aby formalną i syntetyczną charakterystykę podmiotów i ich działań w obszarze energetyki, uzupełnić przez bardziej konkretne opisy skutecznych inicjatyw w środowisku NGO, które mają istotny potencjał do dalszego integrowania działań, w tym takie, które mają (mogą mieć) szanse na zdobycie funduszy na projekty międzynarodowe.

Z kolei przedmiot działań o wysokim poziomie adekwatności to nie proste przedsięwzięcia inwestowania w OZE czy oszczędność energii ale tworzenie struktur energetyki sieciowej i/lub wielopoziomowej, a więc z udziałem rozproszonych źródeł, aktywną rolą mniejszych podmiotów działających jako prosumenci zarówno w sferze użytkowania energii jak i jej wytwarzania (transformacji). Biorąc pod uwagę także aspekt zdecydowanego ograniczania ubóstwa energetycznego (niedostatecznego zaspokojenia potrzeb) całość ww. segmentu określa się (zwłaszcza w ujęciach polito- czy socjo-logicznych) mianem energetyki obywatelskiej czy demokratycznej.

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

4.1. Elementy diagnozy

Rola NGO w dziedzinie wspierania rozwoju energetyki zrównoważonej, w tym obywatelskiej jest aktualnie praktycznie niezbyt wielka, mimo deklarowanych celów. Wśród typowo lokalnych przeważają kadłubowe organizacje tworzone (lub przekształcone z załączków istniejących) dla potrzeb / uzasadnienia wniosków o dofinansowanie działań gmin lub firm, jeśli są takie wymogi formalne. Zatem jest to forma instrumentalna i krótkotrwała (okazjonalna).

Na scenie lokalnej działają też organizacje o charakterze ogólnopolskim lub regionalnym (w tym posiadające osobowość prawną oddziały organizacji krajowych, jak np. PKE OWP).

Ze względu na faktyczne a nie deklarowane cele działania (które są zwykle szersze i bardziej „prospołeczne”), analiza zbioru zidentyfikowanych organizacji pozwala wyróżnić takie typy roli NGO jak:

- edukacja i promocja postaw, praktycznych umiejętności (np. technicznych jak instalowanie OZE ale też w zakresie umiejętności społecznych, np. konsensualnych form wypracowywania rozwiązań);
- promocja idei i/lub interesu społecznego, głównie w sferze ochrony środowiska („ekologii”), w szerokim zakresie lub (często) w odniesieniu do określonego zasobu np. jezioro, rzeka;
- promocja i „obrona” idei technologicznej (energetyka jądrowa, duże systemy EE lub kogeneracji / ciepłownicze), niekiedy wręcz ochrona interesu branżowego (energetyki zawodowej), np. Fundacja Wspierania Edukacji Energetycznej Społeczeństwa 4E (zarejestrowana w Choczewie, w pobliżu planowanej lokalizacji EJ), PTPiREE;
- reprezentacja podmiotów z branży energetyki odnawialnej (oddzielnie dla poszczególnych rodzajów źródeł energii), np. na Pomorzu są to PTMEW, TEW, Polskie Stow. Pomp Ciepła;
- tworzenie ekspertyz i profesjonalne doradztwo;
- wspieranie możliwości wdrożenia oryginalnego rozwiązania, innowacji (np. koncepcji wiatraka), często prowadzona przez jej autora i bliski krąg osób;
- wspieranie wdrażania efektywnych/ sprawdzonych rozwiązań proekologicznych w szerokim kręgu (np. lokalnych firm, gospodarstw domowych i rolnych, lub całych społeczności gminnych) np. FPE, Miasteczkie TG.

4.2. Rekomendacje

Dość pesymistyczny obraz stanu faktycznego zaangażowania organizacji pozarządowych w Polsce, a zwłaszcza w jakiej północnej części, jeśli chodzi o skalę możliwych wdrożeń projektów z zakresu energetyki rozproszonej (prosumenckiej / obywatelskiej), zarówno własnych jak i poprzez wspieranie gospodarstw domowych, małych firm i gmin, może być skonfrontowany z zakresem i formami takich działań jakie istnieją w szeregu krajach rozwiniętej gospodarki i demokracji w Europie. Poza wykorzystaniem doświadczeń z obszaru Niemiec, Skandynawii i np. Włoch szanse rozwoju dla faktycznego udziału sektora obywatelskiego widzieć można w zmianie nastawienia elit samorządów oraz dużych przedsiębiorstw energetycznych w kierunku tworzenia rzeczywistych partnerstw i trwałych form współpracy. Idea takie nie jest zresztą całkiem nowa, gdyż już z początkiem lat 1990-tych próbowano sięgać do form zarządzania zasobami wodnymi i – częściowo też – energetyką tj. obszarami na styku gospodarki, środowiska i interesów publicznych. Starano się wykorzystać istniejące w krajach Zachodu wzorce w sferze gospodarowania środowiskiem i wodami (powstały Regionalne

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Zarządy Gospodarki Wodnej - inspiracją był model francuski), ale też w innych sferach. Model niezależnej agencji energetycznej skupiającej zarówno interesariuszy tej branży, jak też przedstawicieli samorządów, zajmujących się problematyką energetyczną organizacji oraz – co bardzo istotne – konsumentów, pozwolić miał na wypracowywanie rozwiązań służących dostosowywaniu podaży i popytu na energię do potrzeb i możliwości lokalnych społeczności, a zarazem ograniczaniu oddziaływania procesów energetycznych na środowisko. Dialog sektora „producentów” i dostawców energii z innymi interesariuszami, wspólne projekty itp. w ramach takiej agencji, miały zastąpić dominujące dotąd podejście ściśle branżowe, nastawione na „zabezpieczanie” odpowiednich mocy systemu energetycznego i niezawodności dostaw.

Dla określenia nowego kierunku działań przyjęto już wtedy, termin znany z zarządzania zasobami - przyrodniczymi – tj. „poszanowanie”, czyli dbanie o ich niemarnotrawienie zasobów.

Istotny cel takich działań to wspieranie udziału społecznego – pogłębianie wiedzy zwykłych ludzi i grup lokalnych dotyczących racjonalnych wyborów w zakresie użytkowania energii oraz ich uczestnictwa w procesach decyzyjnych dotyczących rozwoju sektora energetycznego. W tym ostatnim przypadku inspiracją były doświadczenia duńskich organizacji pozarządowych, w tym działania lokalnych „biur energetycznych” pomagających realizować duńską strategię wzrostu efektywności korzystania z energii oraz oparcia się na zasobach odnawialnych (wiatr, biomasa) na poziomie jak najbardziej lokalnym. Podstawą był duński model – teraz znów uznawany za jeden z najlepszych - małych miejskich układów kogeneracyjnych, na wsi biogazownie rolnicze i małe farmy wiatrowe (w rękach lokalnych właścicieli).

Trzeba z przykrością stwierdzić, że te duńskie, francuskie i niekiedy niemieckie inspiracje z lat 1990 w powstałych wówczas podmiotach typu Agencja Energetyczna, Fundacja itp. zostały z biegiem lat zapomniane, zaniechane a podmioty te mają zwykle profil działań częściowo komercyjny albo non profit jednak jedynie jako zasadniczo jako swego rodzaju niezależny doradcy i konsultanci w sprawach efektywności energetycznej, planowania i promowania OZE itp. (W przypadku zasobów wodnych przekształcenia prowadziły do „upaństwowienia” form zarządzania).

Obecnie – na tle odrodzenia idei energetyki obywatelskiej i coraz lepszym rozumieniu zasad zrównoważonego gospodarowania energią jak i rozwoju wiedzy o skutecznych sposobach wspólnego wypracowywania zgodnych rozwiązań - warto zastanowić się jak wesprzeć wybrane, silniejsze NGO do udziału w realizacji publicznych zadań w duchu dialogu i współpracy. Chodzi w tym przypadku zwłaszcza o tworzenie lokalnych układów gospodarowania energią, ostatnio określonych przez ustawę o OZE jako klastry energii.

Towarzyszący kierunek rozwoju zadań sektora pozarządowego to włączenie wybranych podmiotów do lepszego rozpoznawania potrzeb odbiorców, przez pozyskiwanie informacji bezpośrednio od zaangażowanych osób (proces ten natrafia na duże trudności w wykonaniu zewnętrznych konsultantów, poprzez ankiety w tym internetowo). Organizacje te mogłyby również odegrać istotną rolę w przeprowadzaniu ewaluacji wdrażanych projektów.

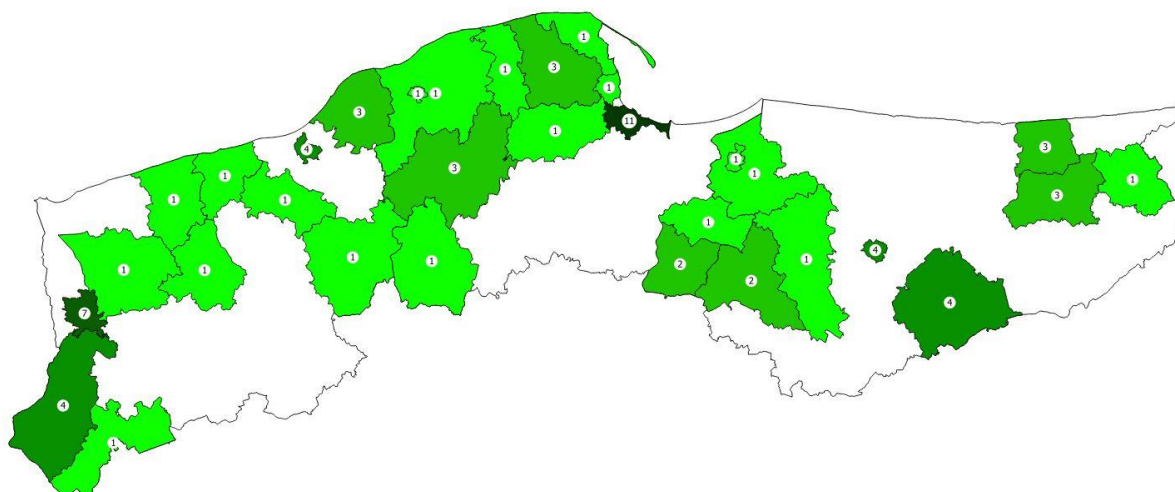
Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Wybrane organizacje pozarządowe

z województw pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego

Umbrella

European Regional Development Fund

BISER

Fundacja Poszanowania Energii

Podstawowe informacje:

adres:	Narutowicza 11/12, 80-233 Gdańsk
województwo:	pomorskie
strona www:	http://fpegda.pl/
tel.:	58 347 20 46
e-mail:	biuro@fpegda.pl
Prezes Zarządu	mgr inż. Leszek Wróblewski
Z-cy Prezesa Zarządu	Grażyna Filipczuk – Szester, Jacek Lenzion
rok założenia:	1991

Przedmiot działalności:

Przedmiotem statutowej działalności Fundacji jest upowszechnianie postępu w dziedzinie **energooszczędności** i wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wpływ na zmniejszanie obciążeń środowiska poprzez tworzenie podstaw instytucjonalnych i finansowych dla realizacji tego celu poprzez, wspieranie działań społecznych w tym zakresie.

Celem działania Fundacji Poszanowania Energii w Gdańsku jest:

- praktyczne wdrażanie projektów i technologii z tej dziedziny we współpracy z instytucjami i organizacjami krajowymi i zagranicznymi,
- maksymalne wykorzystanie lokalnych zasobów energii,
- poprawa materialnych warunków życia mieszkańców regionu oraz kondycji ekonomicznej gmin w wyniku poszanowania energii i zaangażowania w wykorzystanie jej **odnawialnych źródeł**.

Fundacja Poszanowania Energii opracowuje audyty oraz ekspertyzy w dziedzinie gospodarki energetycznej, sporządza studia wykonalności zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych w energetyce oraz ciepłownictwie. Swoją działalność edukacyjno-szkoleniową kieruje do samorządów, pracowników gospodarki energetycznej, środowisk oświatowych (nauczyciele, młodzież szkolna) oraz społeczności lokalnych.

Fundacja współpracuje z największymi firmami przemysłowymi działającymi na terenie Trójmiasta i województwa pomorskiego. Są wśród nich: Elektrociepłownia Wybrzeże, Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Stocznia Północna i Remontowa w Gdańsku, Stocznia Gdańsk i Gdynia, Pomorska Spółka Gazownictwa, Koncern Energetyczny ENERGA, Petrobaltic, Energobaltic, Saur Neptun Gdańsk, Zakłady Unieszkodliwiania i Utylizacji Odpadów oraz lokalne przedsiębiorstwa energetyki ciepłej.

FPE współpracuje z ekspertami i specjalistami z branży energetyki, ciepłownictwa, planowania energetycznego, odnawialnych źródeł energii oraz z reprezentantami uczelni i środowisk naukowo-badawczych. Fundacja skupia ekspertów w dziedzinie auditingu energetycznego, pozyskuje audytorów ekologicznych, tworzy plany zaopatrzenia w energię miast i gmin oraz realizuje programy edukacyjne dla młodzieży. Ekspersi Fundacji są autorami Regionalnej Strategii Rozwoju Energetyki z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii przyjętej do realizacji w województwie pomorskim na lata 2007 - 2025.

Źródło: <http://fpegda.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej

Podstawowe informacje:

adres:	Jana Uphagena 27, 80-237 Gdańsk
województwo:	pomorskie
strona www:	www.ptmew.pl
tel.:	58 500 84 06, 58 342 25 69
e-mail:	ptmew@ptmew.pl
Prezes	Mariusz Witoński
Wiceprezes	Jakub Budzyński
rok założenia:	1997

Przedmiot działalności:

Celem działania Towarzystwa jest wspieranie rozwoju **morskiej energetyki wiatrowej** w Polsce oraz promowanie rozwoju gospodarczego z nią związanego, opartego na zastosowaniu nowoczesnych technologii oraz uwzględniającego zasady poszanowania i ochrony środowiska. PTMEW bierze aktywny udział w procesach legislacyjnych prowadzących do stworzenia przyjaznego otoczenia prawnego, umożliwiającego efektywną realizację inwestycji w zakresie morskich farm wiatrowych, wspiera przedsiębiorstwa z sektora morskiego, prowadzi działania informacyjne i promocyjne adresowane do jednostek z sektora zarówno publicznego, jak i prywatnego. Towarzystwo współpracuje z organizacjami branżowymi, przedsiębiorstwami oraz jednostkami administracji publicznej, odpowiedzialnymi za rozwój morskiej energetyki wiatrowej, w tym w ramach międzynarodowych inicjatyw finansowanych ze środków Unii Europejskiej, których celem jest transfer praktycznych doświadczeń oraz innowacyjnych rozwiązań technicznych podnoszących konkurencyjność przemysłu z sektora *offshore* w Polsce.

Polskie Towarzystwo Morskiej Energetyki Wiatrowej uczestniczy jako partner, w dwóch projektach finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach programu **Europejskiej Współpracy Terytorialnej „Południowy Bałtyk”**, którego celem jest wsparcie współpracy i rozwoju południowych regionów Morza Bałtyckiego. Program ten adresowany jest głównie do podmiotów publicznych – organizacji pozarządowych, jednostek samorządu terytorialnego i ich organizacji, szkół, jednostek badawczo-rozwojowych oraz instytucji publicznych. PTMEW jest również uczestnikiem **projektu "South Baltic Offshore Energy Regions"**, który skupia partnerów z Niemiec, Danii, Szwecji, Litwy i Polski, reprezentujących organizacje pozarządowe działające na rzecz rozwoju morskiej energetyki wiatrowej, samorządy nadmorskich gmin aktywnie uczestniczących w działaniach na rzecz budowy morskich farm wiatrowych i rozwoju przemysłu *offshore* oraz jednostki badawczo-rozwojowe. Projekt ma zidentyfikować potencjał przemysłu obecnego w regionach reprezentowanych przez partnerów projektu, pod kątem oferty produktów i usług możliwych do wykorzystania w budowie morskich farm wiatrowych. PTMEW uczestniczy także w **projekcie "Wind Energy in the Baltic Sea Region 2"**, realizowanym przez konsorcjum złożone z partnerów reprezentujących Niemcy, Szwecję, Litwę i Polskę. Projekt ma na celu analizę krajowego ustawodawstwa regulującego wdrażanie farm wiatrowych oraz przygotowanie rekomendacji, adresowanych do władz na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, dotyczących potrzeb nowelizacji wybranych przepisów, utrudniających procedury inwestycyjne jak również prowadzenia konsultacji społecznych w zakresie rozwoju energetyki wiatrowej.

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Projekt przewiduje m.in. **identyfikację dobrych praktyk** w zakresie finansowania inwestycji wiatrowych oraz ich upowszechnienie. Ponadto istotnym elementem projektu jest analiza i promocja efektywnych rozwiązań technicznych umożliwiających magazynowanie energii wyprodukowanej przez turbiny wiatrowe.

Źródło: www.ptmew.pl

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Powiślańska Regionalna Agencja Zarządzania Energią

Podstawowe informacje:

adres:	Górki 3, 82-500 Kwidzyn
województwo:	pomorskie
strona www:	http://www.praze.pl/
tel.:	55 279 70 79
e-mail:	prazekwidzyn@gmail.com
Prezes Zarządu	Marcin Duda
rok założenia:	2010

Przedmiot działalności:

Powiślańska Regionalna Agencja Zarządzania Energią (PRAZE) zamierza stać się wiodącym podmiotem zajmującym się zagadnieniami związanymi z **efektywnością energetyczną** oraz wykorzystaniem **Odnawialnych Źródeł Energii** na terenie powiatu kwidzyńskiego. Sukcesem powiatu jest to, że powstała przy wsparciu Agencji Wykonawczej ds. Innowacji i Konkurencyjności Komisji Europejskiej, która wskazuje, że Agencje Energetyczne mają szczególną rolę w przewodzeniu **rewolucji energetycznej w Europie** poprzez wprowadzenie i upowszechnianie tych zagadnień na poziomie lokalnym i regionalnym.

Główne zadania PRAZE to promocja **efektywnego i racjonalnego zużycia energii**, polepszanie efektywności energetycznej, promowanie odnawialnych źródeł energii i ich użytkowania, kompleksowa promocja **rozwiązań wydajnych energetycznie** w oparciu o korzystne warunki stworzone przez **Kwidzyński Park Przemysłowo Technologiczny**. Celem tych działań jest **realizacja dyrektyw unijnych** określających docelowe wskaźniki w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii w **bilansie energetycznym kraju**.

Do celów PRAZE należy promowanie i popularyzacja informacji o alternatywnych i odnawialnych źródłach energii, podnoszenie świadomości społeczeństwa w tym zakresie, a także działalność na rzecz edukacji i upowszechniania wiedzy w dziedzinie energetyki i **bezpieczeństwa energetycznego kraju** i współpraca z publicznymi i niepublicznymi ośrodkami edukacyjnymi w zakresie energetyki. Dodatkowo PRAZE prowadzi działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami w zakresie energetyki i odnawialnych źródeł energii. Niesie również wszechstronną pomoc, wsparcie merytoryczne i informacyjne samorządom, małym i średnim przedsiębiorcom, przedstawicielom mediów i instytucji naukowych zajmujących się przedmiotem działań Stowarzyszenia.

Ponadto Powiślańska Regionalna Agencja Zarządzania Energią udziela wsparcia instytucjom naukowym w zdobywaniu kompendium informacji o alternatywnych i odnawialnych źródłach energii, wspomaga projekty promujące proekologiczne sposoby pozyskiwania i dystrybucji energii.

Źródło: <http://www.praze.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Fundacja Tworzenia Nowych Innowacyjnych Systemów Ogrzewania w Oparciu o Energie Odnawialne

Podstawowe informacje:

adres:	Aleja Wojska Polskiego 89/2, 70-482 Szczecin
województwo:	zachodniopomorskie
strona www:	https://fundacjaoze.wordpress.com/
tel.:	91 422 65 87, 601 770 396
Prezes Fundacji	Józef Jaszczerski
rok założenia:	2002

Przedmiot działalności:

Celem Fundacji jest rozwój i upowszechnianie technologii z **odnawialnych źródeł energii – słońca, wody i wiatru**, która jest ściśle związana z ochroną środowiska, działaniem na rzecz **edukacji obywatelskiej** z dziedziny odnawialnych źródeł energii oraz zaangażowaniem społeczeństwa w działania na rzecz wprowadzania nowych technologii, poszanowania energii oraz zacieśniania współpracy pomiędzy fundacją a osobami zaangażowanymi. Fundacja ma na celu również zapewnienie zrównoważonego i długofalowego rozwoju nauki oraz nowych technologii dla przyszłych pokoleń w dziedzinie środowiska, nauki i ekonomii.

Fundacja realizuje swoje cele poprzez prowadzenie badań i analiz różnego rodzaju ogrzewania, wytwarzanie elektryczności z odnawialnych źródeł energii, opracowywanie i analizowanie innowacyjnych prototypów, modeli i schematów. W trakcie opracowywania nowych technologii zwiększa się aktywność społeczeństwa, zachodzi wymiana doświadczeń dzięki czemu wzmacnia się poziom instytucjonalny organizacji. W celu edukacji społeczeństwa organizowane są szkolenia, pogadanki, spotkania informacyjne, umożliwiające zapoznanie się z najnowszymi tendencjami światowymi wykorzystywania źródeł energii odnawialnej. W efekcie praca fundacji polega na **podniesieniu jakości życia**, działaniem na rzecz przyszłych pokoleń przy zachowaniu i **poszanowaniu nieodnawialnych źródeł środowiska**. Statut fundacji zakłada również publikowanie **Biuletynu Informacyjnego Dom&Energie**.

Fundacja opracowuje również nowatorskie technologie pozyskiwania, magazynowania i dystrybucji energii odnawialnej, tworzy stanowiska pracy przy produkcji **urządzeń pozyskujących energię ze źródeł odnawialnych**.

Działania pracowników fundacji mają na celu zapewnienie społeczeństwu długofalowej wizji rozwoju integrując wymiar środowiskowy, ekonomiczny i społeczny. Efekty prac fundacji w późniejszym czasie przyczynią się do stworzenia **nowych miejsc pracy** w zakresie innowacyjności, **spójności społecznej**, terytorialnej oraz ochronie środowiska naturalnego.

Źródło: <https://fundacjaoze.wordpress.com/fundacja/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Bałtycki Klaster Ekoenergetyczny

Zielona Alternatywa dla Makroregionu Polski Północnej

Podstawowe informacje:

adres:	ul. Fiszera 14, 80-231 Gdańsk
województwo:	pomorskie
strona www:	https://www.imp.gda.pl/bkee/
tel.:	58 341 68 25
e-mail:	januszg@uwm.edu.pl; marzena.patoleta@imp.gda.pl
Prezes Zarządu	Prof. dr hab. inż. Janusz Gołaszewski
Kierownik biura:	mgr Marzena Patoleta

Przedmiot działalności:

Klaster ma być instrumentem realizacji rozwoju gospodarczego **makroregionu Polski Północnej** poprzez zwiększenie bezpośredniego związku podmiotów odpowiedzialnych za realizację określonych zadań i przekształcenia infrastrukturalne w energetyce z działalnością jednostek B + R i uczelni wyższych. Celem strategicznym BKEE jest skoordynowanie realizacji Regionalnych Strategii Energetyki (RSE) w zakresie szeroko pojętej **ekoenergii**, głównie poprzez zwiększenie efektywności absorpcji regionalnych i centralnych funduszy UE w makroregionie oraz ułatwienie kontaktów w ramach współpracy międzyregionalnej UE. Działalność BKEE materializuje się m.in. poprzez tworzenie Kompleksów Agroenergetycznych oraz małych i średnich siłowni kogeneracyjnych. Cele strategiczne BKEE obejmują sferę surowcową, B+R, produkcji urządzeń dla bioenergetyki oraz sferę wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej. Szczególnym celem BKEE jest wdrożenie idei szeroko rozumianej **kogeneracji rozproszonej**, tj. jednoczesnego wytwarzania energii ciepłej i elektrycznej w małej i średniej skali, w oparciu o odnawialne źródła energii, zwłaszcza **biomasę**, a także **energię wodną, słoneczną i wiatrową**. Działania w ramach BKEE mają na celu:

- zmniejszenie udziału paliw kopalnych jako **źródeł energii pierwotnej**, przy znaczącym wzroście wykorzystania **biopaliw** oraz innych **źródeł energii odnawialnej**;
- stymulowanie rozwoju nowych technologii w obszarze zielonej energii i kształcenie specjalistów;
- wspieranie podejmowania produkcji urządzeń dla **bioenergetyki**;
- popularyzowanie i wspieranie **technologii energooszczędnych**;
- rozwój **świadomości ekologicznej** oraz aktywizacja zawodowa ludności z terenów wiejskich.

Efektom działalności BKEE, będzie znaczący wzrost wykorzystania OZE, w tym zwłaszcza biomasy na cele energetyczne w Polsce Północnej, rozwój technologii odzysku biomasy z odpadów komunalnych i przemysłowych, zmniejszenie obciążenia środowiska zanieczyszczeniami biologicznymi na terenach wiejskich, a także rozwój nowych wdrożeń technologicznych i wytwórczych, powodujący wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw makroregionu Polski Północnej.

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

BKEE bierze udział w pracach CWG-SCAR grupy doradczej Komisji Europejskiej w zakresie wypracowania prognoz dla priorytetów badawczych kolejnych programów w temacie "**Agriculture & Energy**" w krajach UE. Warto podkreślić udział BKEE w wielu projektach, takich jak BSR InnoNet - projekt pilotażowy systemów innowacyjnych i klastrów, INTERREG IVC - RUBIRES - Rural Biological Resources, INTERREG IVC - Coach BioEnergy, INTERREG IVC - Bioenergy Promotion oraz INTERREG IVC - PEA - Alternatywna Energia dla Sektora Publicznego.

Źródło: <https://www.imp.gda.pl/bkee/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Bałtycki Klaster sEaNergia

Podstawowe informacje:

adres:	Plażowa 1, 78-100 Kołobrzeg
województwo:	zachodniopomorskie
strona www:	https://www.clustercollaboration.eu/cluster-organisations/seanergia-baltic-cluster
tel.:	94 71 35 600
e-mail:	e.syrda@seadevelopment.pl
Prezes	Elżbieta Syrda
rok założenia:	2012

Przedmiot działalności:

Działalność klastra obejmuje wsparcie rozwoju naukowo-technicznego i innowacyjnego w obszarach gospodarczych i społecznych, wspieranie i promowanie rozwoju turystyki, sportu i ekologii, rozwój systemów informatycznych, a także budowanie społeczeństwa opartego na wiedzy.

Głównym celem działalności klastra jest rozwój innowacyjnych rozwiązań w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju Wybrzeża Morza Bałtyckiego. 5 podstawowych filarów klastra to: turystyka medyczna; **OZE**; **budownictwo energooszczędne**, **biogospodarka** oraz ICT. Bałtycki Klaster sEaNERGIA realizuje projekty badawcze, edukacyjne i inwestycyjne, pozyskał projekty badawcze w ramach 7PR KE, edukacyjne, w tym szkolenia na rzecz członków klastra oraz inwestycyjne w obszarze OZE i Inteligentnych Sieci Energetycznych. Członkowie klastra współdziałając ze sobą realizują już wiele innowacyjnych projektów np. Energy Management System sp. z o. o. zarządzanie energią przez gminy.

Merytoryczny obszar aktywności klastra obejmuje większość inteligentnych specjalizacji wpisanych w strategię woj. zachodniopomorskiego i pomorskiego. Klaster jest kompatybilny nie tylko z inteligentnymi specjalizacjami regionu wybrzeża Morza Bałtyckiego ale również spójny z celami programów unijnych w zakresie klimatu, energii, środowiska, a także zrównoważonej turystyki w szczególności na obszarach NATURA 2000.

Bałtycki Klaster sEaNergia wspiera rozwój oraz integrowanie organizacji gospodarczych, naukowych, społecznych, wsparcia biznesu, organizacji pozarządowych i samorządowych – w obszarach turystyki, zdrowia, sportu, ekologii, w tym budowanie sieci powiązań i klastrów. W ramach klastra prowadzone są działania na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym. Wspomagany jest rozwój małych i średnich przedsiębiorstw m.in. w obszarze organizacji i zarządzania, produkcji i technologii, produktów oraz rynków.

Źródło: http://www.pi.gov.pl/PARP/chapter_86197.asp?soid=85381B583A5348F488CDDD787450A854,
<https://www.clustercollaboration.eu/cluster-organisations/seanergia-baltic-cluster>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Energia i Środowisko w Mleczarstwie

Podstawowe informacje:

adres:	Plac Cieszyński 1, 10-957 Olsztyn
województwo:	warmińsko-mazurskie
tel.:	89 523 36 30
Prezes	Ryszard Żywica
rok założenia:	1993

Przedmiot działalności:

Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Energia i Środowisko w Mleczarstwie wspiera i prowadzi różnorodną działalność w dziedzinie racjonalizacji gospodarki energią oraz ochrony środowiska naturalnego degradowanego w wyniku **przemian energetycznych** i procesów technologicznych występujących w polskim mleczarstwie. Reprezentuje interesy członków stowarzyszenia wobec władz administracyjnych, samorządowych i społecznych oraz organizacji i instytucji związanych z działalnością mleczarstwa.

Jednym z prowadzonych działań jest organizowanie konferencji, seminariów i sympozjów oraz innych form upowszechniania wiedzy o **racjonalizacji gospodarki energią** i ochronie środowiska naturalnego. Ponadto Stowarzyszenie przygotowuje ekspertyzy, opinie i orzeczenia w zakresie działalności Stowarzyszenia. Prowadzi również konsultacje dedykowane spółdzielniom mleczarskim oraz inicjuje badania i inne prace na rzecz rozwiązywania problemów w zakresie problematyki stanowiącej przedmiot działania Stowarzyszenia. Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Energia i Środowisko w Mleczarstwie inicjuje i organizuje szkolenia z zakresu **gospodarki energią** i **ochrony środowiska**, ponadto nawiązuje współpracę z pokrewnymi instytucjami i stowarzyszeniami w kraju oraz za granicą. W ramach Stowarzyszenia prowadzona jest działalność wydawnicza, również we współpracy z pismami fachowymi w kraju i za granicą.

Źródło: <http://www.nowypm.pl/index.php/aktualnosc/11898-stowarzyszenie-naukowo-techniczne-energia-i-srodowisko-w-mleczarstwie>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Warmińsko-Mazurska Agencja Energetyczna

Podstawowe informacje:

adres:	ul. Kościuszki 37A, 10-503 Olsztyn
województwo:	warmińsko-mazurskie
strona www:	http://www.wmae.pl/
tel.:	89 521 59 70
e-mail:	sekretariat@wmae.pl
Prezes Zarządu	Adam Krzyśków
rok założenia:	2009

Przedmiot działalności:

Warmińsko - Mazurska Agencja Energetyczna Spółka, funkcjonująca jako instytucja „non - profit” została utworzona na podstawie umowy zawartej 22 maja 2009 r. pomiędzy Agencją Wykonawczą ds. Konkurencyjności i Innowacji (EACI) z siedzibą w Brukseli, a Województwem Warmińsko - Mazurskim, w ramach programu „**Intelligent Energy Europe**”.

Głównym celem działalności Agencji jest szeroko pojęte **podnoszenie świadomości społecznej** i realizowanie zadań w zakresie ochrony środowiska naturalnego i **poszanowania energii**, jak również w zakresie promocji sprzyjającego ochronie środowiska wykorzystania energii.

Do misji Agencji należą:

- poprawa bezpieczeństwa energetycznego,
- promowanie wykorzystania odnawialnych zasobów energii
- popularyzacja proekologicznych metod produkcji energetycznej, zwłaszcza w oparciu o źródła odnawialne,
- rozpoznania możliwości, potrzeb i zasobów związanych z energetyką na terenie Województwa Warmińsko – Mazurskiego,
- współdziałanie z jednostkami naukowymi i promocja nowych rozwiązań w energetyce.

Źródło: <http://www.wmae.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Białogardzki Klaster Energii

Podstawowe informacje:

adres:	Słowińska 1, 78-200 Białogard
województwo:	zachodniopomorskie
strona www:	http://bke.energy/
tel.:	94 312 11 91
e-mail:	klaster@bke.energy

Przedmiot działalności:

Białogardzki Klaster Energii został zgłoszony przez Zakład Energetyki Ciepłej w Białogardzie sp. z o.o. do **pilotażowego programu Ministerstwa Energii**.

Na terenie objętym klastrem, na Górze Kościernickiej, usytuowana jest elektrownia wiatrowa o mocy 2,5 MW. Dystrybucję energii elektrycznej na terenie Klastra prowadzić będzie Zakład Energetyki Ciepłej w Białogardzie za pośrednictwem własnej sieci dystrybucyjnej 15 kV. **System Smart Energy** będzie uruchomiony w 2018 roku i sukcesywnie rozwijany w następnych latach. Prowadzone będą prace nad magazynowaniem energii oraz wykorzystaniem samochodów elektrycznych.

Uczestnikami klastra są:

- 1) samorzady (powiat białogardzki, miasto Białogard, gminy: Białogard, Karlino, Tychowo);
- 2) uczelnie wyższe (Politechnika Poznańska);
- 3) podmioty sfery badawczo-rozwojowej (CBR KZ SA, Inkubator Słupsk);
- 4) przedsiębiorstwa z sektora nowoczesnych technologii (PFI);
- 5) przedsiębiorstwa energetyki ciepłej, elektroenergetyki i energii z OZE (ZEC, EcoBeaver, Contino Białogard);
- 6) przedsiębiorstwa komunalne (RWiK);
- 7) podmioty będące największymi odbiorcami ciepła i energii elektrycznej w Białogardzie (Inwest Park, BSM, BTBS, Szpital, KPPD);
- 8) przedsiębiorcy, osoby oraz spółki komunalne z obszaru Powiatu Białogardzkiego zainteresowane współpracą dla **rozwój i bezpieczeństwa energetycznego regionu**.

Źródło: <http://bke.energy/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Stowarzyszenie Klaster Energii i Środowiska

Podstawowe informacje:

adres:	Adama Mickiewicza 2, 70-383 Szczecin
województwo:	zachodniopomorskie
tel.:	502 044 146
e-mail:	izdem@wp.pl
Prezes	dr Izabela Dembińska
rok założenia:	2015

Przedmiot działalności:

Klaster Energii i Środowiska jest stowarzyszeniem o profilu biznesowo- naukowym. Wiodącym Partnerem naukowym Klastra jest Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego. Działania w ramach Klastra skupiają się na obszarze Polski północno-zachodniej, ze szczególnym uwzględnieniem woj. zachodniopomorskiego. Członkami Klastra są przedsiębiorcy oraz naukowcy z woj. zachodniopomorskiego reprezentujący branżę ochrony środowiska i **odnawialnych źródeł energii**.

Klaster powstał z inicjatywy przedsiębiorców i naukowców, to platforma współpracy przy realizacji przedsięwzięć na rzecz przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu, organizacji naukowo-badawczych oraz społeczności lokalnych.

Głównym celem Klastra jest stymulowanie rozwoju **przedsiębiorczości ekotechnologicznej** i infrastruktury w ww. branżach przyczyniając się do rozwoju województwa zachodniopomorskiego, **poprawy efektywności energetycznej** oraz wzrostu świadomości społecznej w wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii. Istotne znaczenie ma szeroko pojęta edukacja ekologiczna skierowana do biznesu i administracji publicznej.

Powyższe działania są realizowane przez min. propagowanie rozwiązań racjonalnego gospodarowania energią, działania na rzecz zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów OZE w obszarze energetyki oraz promocję odnawialnych źródeł energii.

Stowarzyszenie skupia zintegrowane, wspierające się wzajemnie środowisko osób aktywnie działających w branży wytwarzania i zarządzania energią oraz OZE na terenie województwa zachodniopomorskiego, lubuskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego oraz pomorskiego. Inicjuje też rozwój badań, innowacji i edukacji.

Stowarzyszenie Klaster Energii i Środowiska dąży również do utworzenia silnego lobby energetycznego i OZE Polski północno-zachodniej, umacniając wizerunek województw zachodniopomorskiego, lubuskiego, wielkopolskiego i pomorskiego, wraz z ich stolicami tj. Szczecinem, Gorzowem Wielkopolskim, Poznaniem i Gdańskiem jako atrakcyjnego miejsca dla inwestorów.

Źródło: <https://fanimani.pl/stowarzyszenie-klaster-energii-i-srodowiska/>,
<https://mojepanstwo.pl/stowarzyszenie-klaster-energii-i-srodowiska>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Centrum Edukacji Ekologicznej w Ełku

Podstawowe informacje:

adres:	Parkowa 12, 19-300 Ełk
województwo:	warmińsko-mazurskie
strona www:	http://cee.elk.pl/
tel.:	87 610 16 24
e-mail:	r.paczkowski@cee.elk.pl
Dyrektor	Roman Paczkowski
rok założenia:	1994

Przedmiot działalności:

Głównym zadaniem Centrum Edukacji Ekologicznej jest propagowanie **idei ekorozwoju** oraz kształtowanie **społecznego poparcia dla ekologicznych działań samorządu**. Zadanie realizowane jest poprzez prowadzenie edukacji ekologicznej i przyrodniczej, rozwijanie turystyki i krajoznawstwa, inspirowanie ruchu ochrony środowiska, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną i regionalną, wspieranie i upowszechnianie idei samorządności oraz wspieranie i promowanie inicjatyw samorządu lokalnego zmierzających do podniesienia jakości środowiska i życia mieszkańców.

Centrum organizuje jednodniowe zajęcia z zakresu edukacji przyrodniczej i ekologicznej dla przedszkoli, dzieci i młodzieży szkolnej, konferencje, seminaria, warsztaty dla dorosłych, wydawnictwa oraz festyny i konkursy.

Źródło: <http://cee.elk.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Fundacja Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej

Podstawowe informacje:

adres:	Brzozowa 15a, 80-243 Gdańsk
województwo:	pomorskie
strona www:	https://armaag.gda.pl/
tel.:	58 3014884 (21)
e-mail:	krystyna.szymanska@armaag.gda.pl
Dyrektor	Krystyna Szymańska
rok założenia:	1993

Przedmiot działalności:

Fundacja Agencja Monitoringu Regionalnego Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej założona została przez Gminy Gdańsk, Gdynię, Sopot i Tczew oraz spółkę Niderpol w roku 1993 dla utworzenia sieci monitoringu regionalnego. Monitoring powietrza atmosferycznego oznacza bezpośrednie pomiary powietrza w różnych punktach, wybranych jako reprezentatywne dla jakości powietrza, albo jako "gorące miejsca" wyjątkowo wysokich stężeń substancji zanieczyszczających. Dane z monitoringu wykorzystywane są do:

- identyfikacji miejsca i przyczyny problemów zanieczyszczenia powietrza,
- weryfikacji przestrzegania kryteriów jakości powietrza,
- oszacowania tendencji długoterminowych,
- procesu modelowania,
- pomiaru skuteczności zaleceń wynikających z kontroli.

Fundacja ma na celu zwiększenie skuteczności działań na rzecz ochrony środowiska poprzez zbieranie, analizowanie oraz udostępnianie danych dotyczących stanu zanieczyszczenia atmosfery i zmian w niej zachodzących, a także poprawę organizacji i efektywności systemów pomiarowo - kontrolnych oraz modeli prognostycznych. Działania Fundacji zmierzają do poprawy jakości powietrza atmosferycznego w aglomeracji gdańskiej.

Spśród projektów realizowanych przez fundację warto wymienić **Projekt CITEAIR i CITEAIR II** (Common Information to European Air), mające na celu zapewnić dostęp do powszechnej informacji o jakości powietrza w miastach europejskich. W ramach projektu powstała strona internetowa <http://www.airqualitynow.eu>, która jest platformą do porównań jakości powietrza, dla około 50 miast Europy w tym samym czasie. **Projekt AIRPOMERANIA** skupia się na budowie regionalnego systemu zarządzania informacją o jakości powietrza w województwie pomorskim. Projekt realizowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju. Zadaniem **projektu Ozoneweb**, było dostarczenie informacji o ozonie troposferycznym (przyziemnym), uaktualnianych co godzinę oraz udostępnienie podstawowych informacji o poszczególnych zanieczyszczeniach powietrza.

Źródło: <https://armaag.gda.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Instytut Maszyn Przepływowych Polskiej Akademii Nauk

Podstawowe informacje:

adres:	Fiszera 14, 80-231 Gdańsk
województwo:	pomorskie
strona www:	https://www.imp.gda.pl/
tel.:	58 341 60 71; 58 5225 276
e-mail:	jan.kicinski@imp.gda.pl; adam.cenian@imp.gda.pl
Dyrektor	prof. dr hab. Jan Kiciński
Kierownik Zakładu Fizycznych Aspektów Ekoenergii:	dr hab. Inż. Adam Cenian
rok założenia:	1953

Przedmiot działalności:

Instytut założono w r. 1956 do prowadzenia badań podstawowych w dziedzinie podstaw działania, projektowania, budowy i rozwoju maszyn służących do konwersji energii w przepływach. W swojej strukturze Instytut posiada cztery ośrodki, w ramach których funkcjonuje 18 zakładów naukowych.

Oprócz badań podstawowych, Instytut oferuje usługi dotyczące praktycznych problemów inżynierskich w zakresie: turbin, pomp i sprzęgieł hydrokinetycznych, wentylatorów, śrub okrętowych, **kolektorów słonecznych**; ich projektowanie, obliczenia i ekspertyzy techniczne, konstrukcję unikatowego wyposażenia i aparatury.

Instytut prowadzi również własną oficynę wydawniczą Wydawnictwo IMP PAN. Przy Instytucie prowadzą swoją działalność również instytucje zewnętrzne, takie jak: Fundacja Naukowo-Techniczna, Implaser, Sekcje Termodynamiki przy Komitecie Termodynamiki i Spalania PAN, Podsekcja Przepływów Wielofazowych Komitetu Mechaniki PAN.

Zagadnieniami związanymi z OZE zajmuje się m.in. **Zakład Fizycznych Aspektów Ekoenergii**, w którym modelowana jest sonda Langmuir'a w płazmie, opracowywane są nowe metody tworzenia supercienkich warstw dla układów **fotowoltaiki**, a także układy sterowania dla pirolizerów biomasy. Zakład uczestniczy także w popularyzacji i realizacji **idei wykorzystania źródeł energii odnawialnej w naszym regionie**, poprzez organizację konferencji i szkoleń dla przedstawicieli sektora gospodarki rolnej i leśnej oraz firm przetwórstwa produktów rolnych. Działania promocyjno-szkoleniowe dot. **OZE** są realizowane poprzez współdziałanie m.in. z innymi zakładami Instytutu Maszyn Przepływowych, Bałtyckim Klastrem Ekoenergetycznym, Politechniką Gdańską, Politechniką Koszalińską, Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim, Gdańską Wyższą Szkołą Administracji oraz firmami ENERGA, POMCERT, MöreMaskiner, POLDAN.

Źródło: <https://www.imp.gda.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Bałtycka Agencja Poszanowania Energii

Podstawowe informacje:

adres:	Budowlanych 31, 80-298 Gdańsk
województwo:	pomorskie
strona www:	http://bape.com.pl/
tel.:	58 347 55 35
e-mail:	bape@bape.com.pl
Prezes Zarządu	Edmund Wach
rok założenia:	1996

Przedmiot działalności:

Bałtycka Agencja Poszanowania Energii współpracuje z wieloma gminami, producentami i odbiorcami ciepła w regionie pomorskim. Cele statutowe Agencji obejmują działania służące racjonalizacji przetwarzania, przesyłania i wykorzystania energii oraz **promocję odnawialnych źródeł energii**. BAPE współpracuje z regionalnymi agencjami poszanowania energii oraz wieloma partnerami zagranicznymi. Jest również członkiem Ogólnokrajowego Stowarzyszenia „Poszanowanie Energii i Środowiska” (SAPE-Polska).

Agencja uczestniczy w realizacji europejskich programów związanych z poszanowaniem energii. Zespół pracowników posiada wieloletnie doświadczenie w zakresie wdrażania odnawialnych źródeł energii, w systemach ciepłowniczych, współpracy międzynarodowej w zakresie nowoczesnych technik energetycznych i zrównoważonego rozwoju oraz uczestnictwa w programach Komisji Europejskiej. Pracownicy BAPE to kadra wysokiej klasy specjalistów w dziedzinie ciepłownictwa i termomodernizacji.

BAPE wykonuje prace z zakresu planowania i audytu energetycznego, badania i pomiary termowizyjne oraz świadectwa charakterystyki energetycznej. Przeprowadza również **due dilligence farm wiatrowych**. Dodatkowo pomaga w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie inwestycji oraz prowadzi działalność edukacyjno-szkoleniową.

Bałtycka Agencja Poszanowania Energii realizuje i realizowała projekty w ramach następujących programów Unii Europejskiej:

- Inteligentna Energia dla Europy (Intelligent Energy – Europe)
- Siódmy program ramowy w zakresie badań i rozwoju technologicznego
- V program ramowy badań, rozwoju technologicznego i przedsięwzięć demonstracyjnych
- Organization for the Promotion of Energy Technologies (OPET)
- SAVE
- ALTENER
- PHARE

Źródło: <http://bape.com.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Fundacja Rozwiązań Ekoenergetycznych

Podstawowe informacje:

adres:	Aleja Zwycięstwa 96/98, 81-451 Gdynia
województwo:	pomorskie
strona www:	http://free-gda.pl/
tel.:	534 999 036
e-mail:	biuro@free-gda.pl
Prezes Zarządu	Damian Mucha
rok założenia:	2010

Przedmiot działalności:

Fundacja Rozwiązań Eko-Energetycznych (FREE) jest podmiotem powołanym do działań edukacyjnych oraz badawczo-rozwojowych, dotyczących problematyki energetyki. FREE podejmuje szeroko zakrojone działania w zakresie promowania postaw świadomego projektowania rozwiązań optymalizacyjnych w planach inwestycyjnych JST, podmiotów komercyjnych i osób fizycznych, a także racjonalizacji korzystania z zasobów energii ze źródeł konwencjonalnych.

Zasady zrównoważonego rozwoju oraz propagowanie rozwiązań eko-energetycznych stanowią priorytetowe cele Fundacji Rozwiązań Eko-Energetycznych. Działania prowadzone są w następujących zakresach:

1. "Zdrowy" lobbying eko-energetyczny - wpływa na kształt prawa energetycznego i prawa ochrony środowiska. Dotyczy przedstawicieli przemysłu, związków władz samorządowych, pozarządowych organizacji o charakterze eko-energetycznym.

2. Doradztwo w dziedzinie rozwiązań eko-energetycznych:

- analiza potrzeb eko-energetycznych, ocena problemu i przygotowanie raportu stanu aktualnego oraz propozycja eko-modernizacji istniejących Inwestycji,
- ekonomiczno-energetyczna ocena przedsięwzięć termomodernizacyjnych i remontowych, certyfikacja energetyczna,
- przygotowanie projektów eko-energetycznych wg wymaganej dokumentacji - obsługa podmiotów ubiegających się o dofinansowanie z funduszy Unii Europejskiej oraz innych programów finansowych,
- wsparcie i doradztwo we wdrażaniu nowoczesnych eko-technologii - transfer wiedzy i technologii na płaszczyźnie specjalistycznych doświadczeń krajowych i zagranicznych, eko-design - doradztwo i szkolenia z zakresu szeroko pojętej sztuki upcyklingu.

Fundacja inspirowuje i tworzy projekty z zakresu:

- Odnawialnych Źródeł Energii (OZE),
- poszanowania energii,
- optymalizacji jej kosztów,
- ekologii i ochrony środowiska.

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Pośród projektów Fundacji wspomnieć warto przygotowanie instalacji demonstracyjnej Odnawialnych Źródeł Energii - Modelowy Dom Energetyczny, który jest zasilany w energię ciepłą i elektryczną poprzez zintegrowany system urządzeń, dzięki wykorzystaniu OZE. Innym projektem jest program aktywnej edukacji ekologicznej oraz kampania informacyjna w zakresie procesu wydobywania gazu łupkowego oparta o model partycypacji społecznej - „Razem o łupkach”.

Źródło: <http://free-gda.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Podstawowe informacje:

adres:	Rybaki Górne 8, 80-861 Gdańsk
województwo:	pomorskie
strona www:	https://wfos.gdansk.pl/
tel.:	58 743 18 00
e-mail:	fundusz@wfos.gdansk.pl
Prezes Zarządu	Maciej Kazienko
rok założenia:	2001

Przedmiot działalności:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) prowadzi działania z zakresu tworzenia warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz jego promocję, a także współpracy z innymi podmiotami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorcami oraz podmiotami mającymi siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Działania WFOŚiGW oraz przyjęte priorytety i ogólne ramy dla finansowego oraz merytorycznego wsparcia przedsięwzięć umożliwią zrównoważony rozwój regionu poprzez m.in.:

- poprawę środowiskowych warunków życia i zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi,
- adaptację do zmian klimatu oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców oraz zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i poprawę efektywności energetycznej,
- ochronę walorów przyrodniczych regionu,
- kształtowanie świadomości i postaw społecznych na rzecz zrównoważonego rozwoju Pomorza i przeciwdziałania zmianom klimatu,
- stymulowanie „zielonego” (sprzyjającego środowisku) wzrostu gospodarczego w regionie.

W ramach Funduszu realizowane są projekty krajowe i europejskie np. „Stworzenie EkoParku Uniwersytetu Gdańskiego – ochrona gatunków zagrożonych i promocja różnorodności biologicznej poprzez rewitalizację terenów znajdujących się na terenie miasta Gdańsk”, który ma na celu stworzenie EkoParku łączącego funkcje parku miejskiego wypoczynkowo-rekreacyjnego z funkcją naukowo-edukacyjną, służącego zachowaniu bioróżnorodności regionu z uwzględnieniem gatunków zagrożonych wyginięciem. Innym, przykładem jest „Kampania informacyjno-edukacyjna na rzecz zrównoważonego rozwoju Pomorza”. Celem projektu jest **podniesienie świadomości ekologicznej** i kształtowanie postaw wspierających zrównoważony rozwój województwa pomorskiego wśród mieszkańców, turystów oraz indywidualnych użytkowników korzystających ze środowiska.

Źródło: <https://wfos.gdansk.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Warmińsko-Mazurski Klaster Razem Ciepłej

Podstawowe informacje:

adres:	Słoneczna 46, 10-710 Olsztyn
województwo:	warmińsko-mazurskie
strona www:	www.mpec.olsztyn.pl
tel.:	89 524 05 34
Prezes Zarządu	Kazimierz Schmidt
rok założenia:	2008

Przedmiot działalności:

Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Razem Ciepłej to inicjatywa, której celem jest realizacja działań zmierzających do rozwoju **sektora ciepłowniczego** w regionie Warmii i Mazur. Stowarzyszenie powstało na mocy porozumienia, które podpisało 24 sygnatariuszy: 12 przedsiębiorstw ciepłowniczych, 9 samorządów lokalnych i Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz 2 instytucje, tj. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie i Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego SA. Była to inicjatywa oddolna, zainicjowana przez Zarząd MPEC Sp. z o. o. w Olsztynie.

Nadrzędnym celem powołania Klastra jest wyzwolenie **woli kooperacji i integracji branżowej**, pobudzenie i wywołanie inicjatywności oraz aktywności, a także stworzenie nowych możliwości w zakresie innowacyjności, nowych technologii, wzrostu konkurencyjności, dostępu do wiedzy, nowych rozwiązań, potrzebnego know-how oraz wsparcia przez władze samorządowe, zazwyczaj będące właścicielami spółek ciepłowniczych.

Pośród działań Klastra znajdują się: opracowanie strategii rozwoju, planów remontowo-inwestycyjnych, doradztwo branży ciepłowniczej, bilansowanie uprawnień do emisji CO₂, czy też współpraca z ośrodkami naukowo-badawczymi. W ramach Klastra planuje się wypracowanie "Strategii dla branży ciepłowniczej w województwie warmińsko-mazurskim", a także integrację branży ciepłowniczej oraz podniesienie konkurencyjności sektora usług ciepłowniczych w zakresie nowych, innowacyjnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych.

Warmińsko-Mazurski Klaster Razem Ciepłej prowadzi również działania na rzecz ochrony środowiska oraz upowszechniania wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Źródło: http://encyklopedia.warmia.mazury.pl/index.php/Warmi%C5%84sko-Mazurski_Klaster_%22Razem_Ciepłej%22, <https://mojepanstwo.pl/warminsko-mazurskie-stowarzyszenie-razem-ciepłej>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Stowarzyszenie Zachodniopomorski Klaster Chemiczny Zielona Chemia

Podstawowe informacje:

adres:	Piastów 48, 70-311 Szczecin
województwo:	zachodniopomorskie
strona www:	http://zielonachemia.eu/
tel.:	91 852 36 31
e-mail:	biuro@zielonachemia.eu
Prezes Zarządu	Jacek Drożdzał
rok założenia:	2007

Przedmiot działalności:

Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia” jest skutecznie działającym na arenie międzynarodowej klastrem badawczo-rozwojowym skupiającym przedsiębiorstwa i jednostki naukowe z województwa zachodniopomorskiego oraz z innych części Polski w ramach nowobudowanych łańcuchów wartości wokół projektów badawczo-rozwojowych i demonstracyjnych związanych z tzw. zieloną chemią, prowadząc tym samym do większej aktywności innowacyjnej jej członków na rynku polskim i zagranicznym.

Członkami Stowarzyszenia mogą być osoby fizyczne i prawne, Organy Administracji Rządowej i Samorządowej, jednostki badawczo-rozwojowe oraz inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców. Klaster liczy ponad 50 członków, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa, które w klastrze pokładają nadzieję uzyskania przewagi na rynku dzięki połączeniu sił.

Stowarzyszenie zachęca swoich członków do angażowania się w projekty badawczo-rozwojowe, w tym w projekty w ramach **Horyzontu 2020**. Dzięki temu firmy mają dostęp do wiedzy i kontaktów biznesowych za granicą. Udział w targach i konferencjach oraz misjach handlowych, a także przedstawicielstwo handlowe na Ukrainie wspierają procesy internacjonalizacji.

Aktywność klastra realizuje się w ramach czterech obszarów tematycznych: nawozy, opakowania, **efektywność energetyczna**, odzysk surowców. Ten ostatni temat został zainicjowany na przełomie 2014-2015 i wpisuje się w ogólnoeuropejskie trendy. Z kolei aspekty energetyczne nawiązują przede wszystkim do celu uzyskania **oszczędności i efektywności energetycznej** dzięki wprowadzeniu nowych technik procesowych w branży chemicznej oraz do nowych technik wytwarzania energii.

Zarząd klastra organizuje regularnie spotkania, szkolenia i konferencje. Co roku odbywa się też impreza „Chemika”. Znacząca grupa podmiotów jest zaangażowana w opracowanie nowych produktów i usług oraz projektów badawczo-rozwojowych.

Źródło: <http://zielonachemia.eu/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Klaster Metalowy Metalika

Podstawowe informacje:

adres:	ul. Cukrowa 8, 71-004 Szczecin
województwo:	zachodniopomorskie
strona www:	http://polskieklastry.org/klaster-metalowy-metalika/ ; https://www.ee-metal.com/pl/
tel.:	606 280 653
e-mail:	biuro@polskieklastry.org
Koordynator	dr Marzena Frankowska
rok założenia:	2011

Przedmiot działalności:

Klaster jest zlokalizowany w północno-zachodnim regionie Polski. Celem inicjatywy jest dynamiczny rozwój poprzez zwiększenie skali kooperacji wewnętrznej oraz współpracy z firmami zewnętrznymi (krajowymi i zagranicznymi). Klaster METALIKA skupia przedsiębiorstwa z branży metalowej oraz branż komplementarnych z województw zachodnio-pomorskiego, wielkopolskiego oraz pomorskiego. Koordynatorem klastra jest spółka MP Polskie Klastry Sp. z o.o.

Zdecydowana większość firm skupionych w klastrze to przedsiębiorstwa o wieloletniej tradycji działania na rynku. Są to zarówno liderzy w branży w skali krajowej jak i ważne podmioty regionalne. Prawie wszystkie firmy mają doświadczenie we współpracy z partnerami zagranicznymi, szczególnie z rynku niemieckiego oraz rynków skandynawskich.

Przedsiębiorstwa działające w klastrze reprezentują **inteligentną specjalizację województwa zachodniopomorskiego** "Zaawansowane wyroby metalowe". Członkami i partnerami Klastra METALIKA są również Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, Starostwo Powiatowe w Wałczu, Urząd Miasta i Gminy Goleniów, Uniwersytet Szczeciński, Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny, Wydział Inżynierii Mechanicznej i Mechatroniki, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu, Powiatowy Urząd Pracy, Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii w Szczecinie, Poznański Park Naukowo-Technologiczny, Metal Industry Cluster Berlin-Brandenburg (WFBB).

Dzięki zdolności do kooperacji wewnętrznej klaster ma możliwość współpracy z partnerami zewnętrznymi na zasadzie cluster-sourcing. Przedsiębiorstwa klastrowe realizują zlecenia m.in. dla branży morskiej, off-shore'owej, budowlanej, **farm wiatrowych i ochrony środowiska** i rowerowej.

EE-METAL jest europejskim projektem, który ma na celu zwiększenie **efektywności energetycznej i oszczędności w MŚP branży metalowo-maszynowej**. Projekt rozpoczął się w marcu 2016 i trwa 3 lata, dostarczając przedsiębiorstwom narzędzia (zarządcze, techniczne, finansowe i szkoleniowe) pozwalające przezwyciężyć istniejące bariery, które utrudniają wdrożenie działań energooszczędnych. Grupa siedmiu partnerów złożona z przedsiębiorstw i stowarzyszeń, mających siedziby w Hiszpanii, Włoszech, Francji i Polsce, zgromadziła ponad 7000 firm. Dzięki posiadanej gruntownej wiedzy na temat systemów zarządzania energią i innowacyjnych technologii, partnerzy będą zachęcać firmy do przyjęcia i wdrożenia narzędzi pomocnych przy **efektywnym zarządzaniu energią**.

Źródło: <http://polskieklastry.org/klaster-metalowy-metalika/>, <https://www.ee-metal.com/pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Mazurskie Stowarzyszenie Energii Odnawialnej Eko-Energia

Podstawowe informacje:

adres:	Jana III Sobieskiego 9/239, 14-100 Ostróda
województwo:	warmińsko-mazurskie
strona www:	http://ekoenergia.cup-ostroda.pl/kontakt
Prezes	Jan Janiak
rok założenia:	2013

Przedmiot działalności:

Mazurskie Stowarzyszenie Energii Odnawialnej Eko-Energia wspiera inicjatywy popularyzujące i promujące rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE) i efektywność energetyczną z zachowaniem równowagi ekologicznej, bezpieczeństwa energetycznego i przestrzeganiem zasad współżycia społecznego. Ponadto rozpowszechniania wiedzę z zakresu możliwości wykorzystania i rozwoju odnawialnych źródeł energii, oszczędzania energii, poprawy efektywności wytwarzania i zużycia energii. Stowarzyszenie wspiera również inicjatywy popularyzujące i promujące ochronę środowiska naturalnego oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska naturalnego.

Stowarzyszenie działa również na rzecz popularyzacji technologii pozwalających na wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i poprawę efektywności energetycznej, a także na rzecz lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej promocji energetyki odnawialnej.

W ramach działalności Stowarzyszenia, zawierają się również:

1. Lokalna, regionalna, krajowa i międzynarodowa promocja poszanowania energii, 2. Wspieranie i uczestnictwo w projektach propagujących odnawialne źródła energii i poszanowanie energii, 3. Współdziałanie z administracją rządową, samorządową, instytucjami naukowymi, organizacjami społecznymi i branżami energetyki konwencjonalnej i odnawialnej w zakresie tworzenia prawa i polityki energetycznej lokalnej, krajowej i międzynarodowej, 4. Podejmowanie działań na rzecz efektywnego wykorzystania energii, 5. Promowanie źródeł finansowania projektów z zakresu odnawialnych źródeł energii, ochrony środowiska i efektywności energetycznej, 6. Organizowanie konferencji i sesji naukowych propagujących cele stowarzyszenia, 7. Działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjne lub finansowo organizacje pozarządowe bądź jednostki samorządu terytorialnego, zajmujące się odnawialnymi źródłami energii, 8. Monitorowanie wybranych proekologicznych projektów energetycznych i ich kompleksowe propagowanie w mediach.

Źródło: <http://ekoenergia.cup-ostroda.pl/kontakt>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Fundacja Bezpieczna Energia

Podstawowe informacje:

adres:	Stanisława Sulimy 1, 82-300 Elbląg
województwo:	warmińsko-mazurskie
strona www:	http://www.fundacijabezpiecznaenergia.pl/pl/home-page/
tel.:	58 347 20 46
e-mail:	biuro@bezpiecznaenergia.org
osoba kontaktowa:	Sebastian Kwapuliński
rok założenia:	2013

Przedmiot działalności:

Fundacja stawia przed sobą szereg celów, które biorą swój początek w dbałości o środowisko naturalne. Są nimi m.in.: budowanie świadomości społecznej w zakresie naturalnych źródeł energii i ekologii, upowszechnianie wykorzystania naturalnych źródeł energii oraz ekologicznych technologii, kreowanie i wspieranie rozwoju inicjatyw gospodarczych w zakresie ekologii, energetyki, biotechnologii, biologii i chemii, promocja idei Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR) w dziedzinie ekologii i wytwarzania energii, wspieranie potencjału regionalnego poprzez organizację szkoleń, seminariów i kursów branżowych przenoszenie dobrych praktyk, projektów innowacyjnych i technologii z obszaru międzynarodowego na lokalny.

Fundacja Bezpieczna Energia została powołana z myślą o przekazywaniu wiedzy, inspiracji i wsparcia w zakresie przedsięwzięć ekologicznych i energetycznych. Stara się budować przestrzeń do dyskusji, spotkań i wymiany doświadczeń w obszarze szeroko rozumianej energetyki i bezpieczeństwa energetycznego – zarówno na gruncie lokalnym, jak i międzynarodowym.

W działalności stara się nie wartościować źródeł energii pod względem ich pochodzenia, ale przede wszystkim poprzez zbadanie ich wpływu na środowisko naturalne. Wspiera inwestycje, które prowadzą do wytwarzania energii w sposób zrównoważony i niezakłócający otaczającego środowiska. Fundacja współpracuje zarówno ze spółkami z branży energetyki konwencjonalnej, jak i odnawialnej, za swój główny cel stawiając promowanie przemyślanych i bezpiecznych społecznie inicjatyw.

Źródło: <http://www.fundacijabezpiecznaenergia.pl/pl/home-page/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Porozumienie Burmistrzów na Rzecz Klimatu i Energii

Porozumienie Burmistrzów powstało w 2008 roku w Europie, a jego celem jest skupienie przedstawicieli władz samorządowych, które chcą dobrowolnie podjąć zobowiązanie realizacji unijnych celów w zakresie klimatu i energii oraz wykraczać poza te cele.

Inicjatywa ta nie tylko okazała się pierwszym tego rodzaju oddolnym działaniem związanym z energią i zmianami klimatu, ale także wielkim, wykraczającym poza oczekiwania sukcesem odniesionym w krótkim czasie. Obecnie skupia ona ponad 7000 jednostek administracji lokalnej i regionalnej z 57 krajów, które mogą korzystać z siły, jaką oferuje mający światowy zasięg, zrzeszający wielu interesariuszy ruch oraz stojące za nim wsparcie techniczne i metodologiczne zapewniane przez wyspecjalizowane biura.

Sygnatariusze popierają wspólną wizję do roku 2050: przyspieszenie dekarbonizacji na swoich terytoriach, wzmocnienie swoich możliwości przystosowania się do nieuniknionych zmian klimatu oraz umożliwienie obywatelom dostępu do pewnej, zrównoważonej i ekonomicznej energii. Miasta sygnatariusze zobowiązują się do działania w celu wsparcia procesu realizacji unijnego celu polegającego na redukcji emisji gazów cieplarnianych o 40% do roku 2030 oraz przyjęcia wspólnego podejścia do zmniejszenia wpływu na środowisko i przystosowania się do zmian klimatycznych. Do Porozumienia z województw zachodniopomorskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego przystąpili:

Ełk:	ogólny cel redukcji emisji CO ₂ : 25%	Tomasz Andrukiewicz
Miasto i gmina Sztum:	ogólny cel redukcji emisji CO ₂ : 20%	Leszek Tabor
Pruszcz Gdański:	ogólny cel redukcji emisji CO ₂ : 20%	Janusz Wróbel
Sopot:	ogólny cel redukcji emisji CO ₂ : 20%	Jacek Karnowski
Gdynia:	ogólny cel redukcji emisji CO ₂ : 20%	Wojciech Szczurek
Władysławowo:	ogólny cel redukcji emisji CO ₂ : 32%	Grażyna Cern
Gniewino:	ogólny cel redukcji emisji CO ₂ : 22%	Zbigniew Walczak
Ustka:	ogólny cel redukcji emisji CO ₂ : 20%	Jan Olech
Kościerzyna:	ogólny cel redukcji emisji CO ₂ : 20%	Michał Majewski

Sygnatariusze Porozumienia zobowiązują się do przestania planu działań na rzecz zrównoważonej energii i klimatu (SECAP) w ciągu dwóch lat od daty podjęcia przez władze lokalne decyzji o przystąpieniu. Przykłady dobrych praktyk dostępne są na stronie: <https://www.porozumienieburmistrzow.eu/plans-and-actions-pl/good-practices-pl.html>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Wybrane jednostki samorządu terytorialnego

z województw pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Gdańsk

Podstawowe informacje:

adres: ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk, pokój 431
województwo: pomorskie
strona www: <https://www.gdansk.pl/>
tel.: 58 323 64 31
e-mail: joanna.tobolewicz@gdansk.gda.pl
Pełnomocnik ds. Energetyki: Joanna Tobolewicz

Charakterystyka:

**W 2016 roku ustanowiono stanowisko Pełnomocnik Prezydenta Miasta Gdańska ds. Energetyki.
Pośród realizowanych zadań znajdują się:**

- koordynowanie działań związanych z polityką energetyczną Miasta, w tym monitorowanie zaopatrzenia Miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- planowanie i koordynowanie, we współpracy z gestorami sieci, realizacji infrastruktury energetycznej zgodnie z planami rozwojowymi Miasta w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, efektywności energetycznej i rozwoju Gdańska;
- współpraca i utrzymywanie stałego kontaktu z przedsiębiorstwami energetycznymi w Gdańsku;
- pozyskiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania innowacyjnych projektów energetycznych;
- inicjowanie i współpraca przy realizacji projektów z obszaru **efektywności energetycznej**.

W Gdańsku realizowane jest wiele inicjatyw, mieszkańcy mogą ubiegać się m.in. o dotacje na zamianę ogrzewania węglowego na ekologiczne: elektryczne, gazowe, podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej. Miasto Gdańsk prowadzi szereg działań prowadzących do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza: 1) termomodernizacja budynków i racjonalne gospodarowanie energią, 2) wsparcie dla mieszkańców, 3) rozwój miejskiej sieci ciepłowniczej. Rozpoczęto proces głębokiej **energomodernizacji** budynków, szczególnie zabytkowych.

Przed Miastem i Mieszkańcami stoją kolejne wyzwania:

1. Stałe ograniczenie spalania węgla w paleniskach domowych, a szczególnie węgla niskiej jakości.
2. Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych.
3. Racjonalizacja zużycia energii elektrycznej i ciepłej.

Źródło: <https://www.gdansk.pl/urząd-miejski/Samodzielne-stanowisko-ds-energetyki,a,55653>
<https://www.gdansk.pl/download/2017-03/86591.pdf>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Gdynia

Podstawowe informacje:

adres:	Al. Marszałka Piłsudskiego 52/54, 81-382 Gdynia
województwo:	pomorskie
strona www:	https://www.gdynia.pl/bip/samodzielny-referat-ds-energetyki,180/samodzielny-referat-ds-energetyki,484613
tel.:	58 668-23-50
e-mail:	ref.energetyki@gdynia.pl
Referat ds. energetyki:	Hanna Górecka-Banasik

Charakterystyka:

W tegorocznej edycji konkursu Eco-Miasta, Gdynia otrzymała aż 3 z 12 nagród. W konkursie Eco-Miasto nagradzane są polskie samorządy, które najbardziej angażują się w ochronę środowiska. W ramach Urzędu Miasta Gdyni funkcjonuje Samodzielny Referat ds. Energetyki. Do jego zadań należą planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz planowanie i organizacja działań mających na celu racjonalizację zużycia energii i promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii na terenie Miasta Gdyni, a w szczególności:

1. Udzielanie dotacji na modernizację źródła ogrzewania w budynku mieszkalnym na terenie Miasta Gdyni, a także **zakup i montaż odnawialnych źródeł energii**;
2. Nadzorowanie realizacji **polityki energetycznej na obszarze Miasta**, określonej w założeniach zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
3. Przygotowywanie lub opiniowanie wniosków o dofinansowanie dla inwestycji gminnych w częściach dotyczących spraw energetycznych, a także opiniowanie planów **termomodernizacji i ucieplwienia** obiektów gminnych;
4. gromadzenie danych o gospodarowaniu energią na terenie Miasta oraz prowadzenie działalności informacyjnej w dziedzinie użytkowania energii i eksploatacji urządzeń energetycznych, skierowanej do użytkowników obiektów komunalnych i mieszkańców gminy.
5. współpraca z krajowymi i zagranicznymi organizacjami propagującymi racjonalne użytkowanie i zarządzanie energią oraz udział w programach finansowanych z funduszy europejskich i krajowych związanych z zakresem działań komórki.

W Gdyni dotacje na budowę odnawialnych źródeł energii udzielane są od 1999 r. Dotychczas istniała możliwość dofinansowania do zakupu i montażu **kolektorów słonecznych i pomp ciepła**. W końcu 2015 r. Gmina Miasta Gdyni, jako pierwsza gmina w Polsce, przyjęła nową uchwałę regulującą sposób udzielania mieszkańcom dotacji na wymianę źródeł energii na niskoemisyjne oraz budowę odnawialnych źródeł energii. Rozszerzono katalog inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii, na które można uzyskać dofinansowanie, np. **mikrosiłownię wiatrową, czy też panele fotowoltaiczne**.

Źródło: <https://www.gdynia.pl/mieszkaniec/dofinansowanie-inwestycji-ekologicznych,3681/dotacje-na-odnawialne-zrodla-energii,515764>

<https://www.gdynia.pl/bip/samodzielny-referat-ds-energetyki,180/samodzielny-referat-ds-energetyki,484613>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Sopot

Podstawowe informacje:

adres:	Tadeusza Kościuszki 25/27, Sopot
województwo:	pomorskie
strona www:	www.miasto.sopot.pl/strona/
tel.:	58 323 64 31
e-mail:	wojciech.zemla@um.sopot.pl
Sekretarz miasta:	Wojciech Zemła

Charakterystyka:

Od początku lat dziewięćdziesiątych prowadzona jest konsekwentna polityka środowiskowa w zakresie obniżania niskiej emisji. W wyniku działań związanych z **termomodernizacją budynków** i modernizacją źródeł ciepła przeprowadzonych w latach 1990 – 2010 uzyskano spektakularny procent redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza. Ukoronowaniem tej polityki jest zrealizowany w roku 2016 projekt ucieplownienia Górnego Sopotu i tym samym likwidacja największego emitora gazowego – kotłowni na Brodwinie.

Od 2014 r. Gmina w imieniu mieszkańców występuje z wnioskiem do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w ramach konkursu "Czyste Powietrze Sopotu" i otrzymuje dotacje na wymianę pieców węglowych na ekologiczne. Dodatkowo 1 marca 2017 r. zarządzeniem Prezydenta Miasta Sopotu dla mieszkańców lokali komunalnych, którzy na własny koszt wymienią ogrzewanie węglowe na proekologiczne wprowadzono obniżkę czynszu o 50% do końca 2019 r.

Realizowane programy i projekty mające na celu poprawę efektywności energetycznej w mieście poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną oraz redukcję emisji zanieczyszczeń powietrza:

1. Ze środków budżetu Gminy Miasta Sopotu dofinansowywane są inwestycje polegające na zainstalowaniu odnawialnych źródeł energii w postaci **kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych lub pomp ciepła**.
2. W celu ograniczenia emisji CO₂ Miasto Sopot bierze udział w projekcie, dotyczącym modernizacji oświetlenia zewnętrznego.
3. W ramach **projektu ENSURE** („Oszczędności energii w obszarach miejskich poprzez rewaloryzację i nowe sposoby zaopatrzenia w energię”), wykonano termomodernizację zabytkowego budynku sopockiej szkoły muzycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (ogniwa fotowoltaiczne).
4. W ramach projektu „Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w Sopocie” zaplanowano modernizację energetyczną wraz z systemem zarządzania energią w 25 budynkach użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie miasta Sopotu (głównie szkoły i przedszkola). Projekt realizowany będzie w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego.

Źródło: <http://www.sopot.pl/aktualnosc/6643/sopot-tu-sie-oddycha>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Podstawowe informacje:

adres:	Marsz J. Piłsudskiego 4, 19-300 Ełk
województwo:	warmińsko-mazurskie
strona www:	http://www.elk.pl/
tel.:	87 73 26 000
e-mail:	um@um.elk.pl
Prezydent Ełku:	Tomasz Andrukiewicz

Charakterystyka:

W 1991r. powołano obszar funkcjonalny "Zielone Płuca Polski" i opracowano strategię ekorozwoju tego obszaru. Ełk, który leży niemal w centrum "Zielonych Płuc", przystąpił w 1992r. ze swoim programem "Ełk - miasto ekologiczne" do realizacji tej strategii.

Konsekwencją programu "Ełk-miasto ekologiczne" był realizowany w latach 1994 - 1997 Projekt Pilotażowy Krajowego Programu Działań na rzecz Ochrony Środowiska. Szczególną cechą tego projektu było sprzęgnięcie aktywności społecznych ruchów ekologicznych z działaniami władz lokalnych przy merytorycznym wsparciu Instytutu na rzecz Ekorozwoju Społeczności Lokalnych w Vermont w USA i Instytutu na rzecz Ekorozwoju w Warszawie.

W 1997r. rozpoczęto wdrażanie Programu poprawy stanu czystości wód Jeziora Ełckiego i rzeki Ełk. Program ten jest w dużej mierze konsekwencją i kontynuacją wcześniej realizowanych przez Miasto działań na rzecz ochrony środowiska, związanych z modernizacją gospodarki wodno - ściekowej. Konsekwentna polityka Miasta w tym zakresie doprowadziła do tego, że Ełk dysponuje obecnie wodą pitną o doskonałych parametrach i ma jedną z najnowocześniejszych oczyszczalni ścieków w Polsce. W grudniu 1996 r. Rada Miasta Ełku podjęła uchwałę o przeprowadzeniu w latach 1997-1999 II etapu modernizacji oczyszczalni ścieków, który polega na unowocześnieniu gospodarki osadem pościekowym, podniesieniu efektywności gospodarki energetycznej biogazem i gospodarki osadowej w Oczyszczalni Ścieków PWiK Ełk.

Po to, by ograniczyć niską emisję zanieczyszczeń powietrza, Miasto z początkiem 1997r. wprowadziło program dofinansowywania ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska inwestycji prowadzonych przez osoby fizyczne, mających na celu zamianę w lokalach mieszkalnych ogrzewania węglowego na olejowe, gazowe, bądź elektryczne.

Konsekwencją aktywnego członkostwa Ełku w Stowarzyszeniu Gmin Polska Sieć "Energie Cites" oraz współpracy z Fundacją na Rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii jest realizowany od jesieni 1996r. Projekt Promocji Efektywnego Oświetlenia w Polsce (PELP).

Miasto Ełk jest członkiem Stowarzyszenia Ekorozwój Gmin Dorzecza Narwi, jest również jako jedno z nielicznych miast Polski jest sygnatariuszem **Karty Miast Europejskich na rzecz Ekorozwoju**, a także bierze udział w **Porozumieniu Burmistrzów na rzecz klimatu i energii**, w którym ustalono ogólny cel redukcji emisji CO₂: 25%.

Źródło: <http://www.elk.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Gniewino

Podstawowe informacje:

adres:	Pomorska 8, 84-250 Gniewino
województwo:	pomorskie
strona www:	http://gniewino.pl/index.html
tel.:	58 676 76 77
e-mail:	gniewino@gniewino.pl
Wójt Gminy Gniewino:	Zbigniew Walczak

Charakterystyka:

Urząd Gminy Gniewino pracuje nad koncepcją wykorzystania odnawialnych źródeł energii zarówno w budynkach użyteczności publicznej jak i mieszkańców całej Gminy. W ramach PO 2014-2020 zaplanowano budowę lokalnego systemu energetycznego, kotłownię na biomasę, a także kolektory. Planowane jest utworzenie tzw. **wyspy energetycznej**, której istotnym elementem jest udział społeczności lokalnej w jej powstawaniu, w szczególności wypracowanie jej zakresu, lokalizacji oraz jej końcowa akceptacja. Oczekiwane rezultaty projektu „Gmina z energią – budowa wyspy energetycznej w Gminie Gniewino” to m.in. roczny spadek emisji gazów cieplarnianych, wytworzenie energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł oraz zapewnienie miejsc pracy przy budowie instalacji. W wyniku projektu powstać mają moduły fotowoltaiczne, banki energii, mikrokogeneracja biomasowa, tracker (urządzenie, ustawiające system instalacji fotowoltaicznej najkorzystniej w stosunku do położenia Słońca na niebie); oraz pompy ciepła.

Zgodnie z definicją przyjętą w RPS Ekoefektywne Pomorze Uchwała ZWP nr 931/274/13 z dnia 8 sierpnia 2013 roku, wyspa energetyczna to „niezależny energetycznie system (lokalny) grupujący producentów, konsumentów oraz prosumentów, charakteryzujący się możliwością regulacji energii produkowanej i zużywanej w ramach systemu, w czasie rzeczywistym, jak również możliwością współpracy z innymi, niezależnymi systemami i lokalnym dystrybutorem energii”.

W 2016 roku opracowano i uchwalono Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gniewino. Gmina należy do Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej. Dodatkowo od kilku lat mieszkańcy gminy mogą składać wnioski w programie „Zielone Czeki Ekologiczne”. **W ramach projektu można wnioskować o dofinansowanie prac takich jak:** usunięcie odpadów składowanych zawierających azbest wraz z ich utylizacją, wymiana pokryć dachowych zawierających azbest wraz z ich utylizacją, termoizolacja pokryć dachowych na budynkach mieszkalnych, termoizolacja elewacji na budynkach mieszkalnych, zakup i montaż urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej, zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków, utylizacja papy.

Źródło: <http://gniewino.pl/index.html>; <https://netka.gda.pl/mieszkanicy-gminy-gniewino-rozwijaja-energetyke-obywatelska-zmniejsza-emisje-gazow-cieplarnianych-poprawia-swe-bezpieczenstwo/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Pruszcz Gdański

Podstawowe informacje:

adres:	Wojska Polskiego 30, 83-000 Pruszcz Gdański
województwo:	pomorskie
strona www:	https://www.pruszczgdanski.pl/
tel.:	58 692 94 21
e-mail:	sekretariat@pruszczgdanski.pl
Burmistrz Pruszcza Gdańskiego:	Janusz Wróbel

Charakterystyka:

Projekt pn. „Kompleksowa termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w Gminie Pruszcz Gdański”, dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Projekt polega na termomodernizacji czterech mieszkalnych budynków komunalnych, będących własnością Gminy Pruszcz Gdański. Zaplanowano następujące rodzaje działań: docieplenie ścian zewnętrznych, piwnicznych i fundamentowych; docieplenie stropów, stropodachów, dachów; wymiana okien; wymiana drzwi zewnętrznych; modernizacja instalacji c.o. i c.w.u. wraz z wymianą źródła ciepła. Celem przedsięwzięcia jest poprawa efektywności energetycznej komunalnych budynków mieszkaniowych w Gminie Pruszcz Gdański.

Efektem zadania będzie redukcja zużycia energii finalnej, zmniejszenie lokalnej emisji substancji szkodliwych do atmosfery oraz wysokie oszczędności w eksploatacji obiektów. Realizacja zadania umożliwi obniżenie zapotrzebowania na ciepło na potrzeby grzewcze budynków (c.o.) oraz zapotrzebowania na energię na potrzeby przygotowania ciepłej wody użytkowej o ok. 78%.

Gmina Pruszcz Gdański we wrześniu 2014r. zakończyła inwestycję w ramach programu pn.: „Słoneczna Gmina- edycja 2014.” Zadanie polegało na uzyskaniu energii elektrycznej ze światła słonecznego oraz wiatru w celu oświetlenia miejsc publicznych na terenie gminy za pomocą lamp wykorzystujących panele fotowoltaiczne oraz za pomocą lamp hybrydowych (**panele fotowoltaiczne wraz z turbinami wiatrowymi**). W ramach zadania zamontowano cztery lampy zasilane hybrydowo.

Gmina Pruszcz Gdański od 2011 roku wspiera mieszkańców, poprzez udzielenie dotacji na m. in inwestycje polegające na likwidacji ogrzewania węglowego i zastąpieniu go ogrzewaniem gazowym oraz na modernizacji kotłowni poprzez instalację kolektorów słonecznych.

Gmina Pruszcz Gdański bierze też udział w **Porozumieniu Burmistrzów na rzecz klimatu i energii**, w którym ustalono ogólny cel redukcji emisji CO₂: 20%.

Źródło: <https://www.pruszczgdanski.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Przywidz

Podstawowe informacje:

adres:	Gdańska 7, 83-047 Przywidz
województwo:	pomorskie
strona www:	http://www.przywidz.pl/
tel.:	58 682 51 46
e-mail:	sekretariat@przywidz.pl zimakowski.wojt@przywidz.pl
Wójt Gminy Przywidz:	Marek Zimakowski

Charakterystyka:

W gminie realizowane są liczne inwestycje związane z szeroko pojętą ekologią. Pierwszym z przykładów jest **dofinansowanie na modernizację źródeł ciepła, czyli na likwidację kotłów opalanych węglem lub koksem i zastąpieniu ich rozwiązaniami bardziej przyjaznymi dla środowiska, np.: kocioł opalany olejem opałowym, gazem lub biomasą lub pompę ciepła, czy też elektryczne źródło ciepła**. Program dotyczy lokali i budynków mieszkalnych niewykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Kolejna inwestycja to termomodernizacja budynków gminnych, która polega na zainstalowaniu pomp ciepła, wymiany stolarki okiennej, wymiany instalacji elektrycznej i CO oraz dociepleniu ścian i dachów.

Dofinansowanie uzyskała również inicjatywa **instalacje fotowoltaiczne dla mieszkańców gminy**. Projekt „**Od Somonina aż po Przywidz**” realizowany jest w ramach Osi Priorytetowej 10. Energia, Działanie 10.3. Odnawialne źródła energii, Poddziałanie 10.3.1. Wysokość uzyskanego **dofinansowania to 10 mln zł, co stanowi 76,85% kosztów kwalifikowalnych**. Gmina Przywidz zachęca również do instalowania solarów, pozwalających na wykorzystanie energii odnawialnej jaką jest energia słoneczna w celu uzyskania ciepła do ogrzania wody do celów użytkowych lub częściowego ogrzania mieszkania.

Budowana jest również oczyszczalnia ścieków w Przywidzu wraz z kanalizacją sanitarną w aglomeracji Przywidz.

Źródło: <http://www.przywidz.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Sztum

Podstawowe informacje:

adres:	Mickiewicz 39, 82-400 Sztum
województwo:	pomorskie
strona www:	http://www.sztum.pl/
tel.:	55 640 63 03
e-mail:	sztum@sztum.pl
Burmistrz Miasta i Gminy Sztum:	Leszek Tabor

Charakterystyka:

W 2018 Gmina przeprowadziła naboru wniosków o przyznanie dofinansowania na realizację zadań mających na celu modernizację **systemów grzewczych** poprzez likwidację kotłów i pieców opalanych węglem lub koksem w ramach organizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku konkursu pod nazwą „**Czyste powietrze Pomorza (edycja 2018)**”. Dofinansowaniem mogą zostać objęte tylko i wyłącznie zadania polegające na modernizacji systemów grzewczych poprzez likwidację kotłów i pieców opalanych węglem lub koksem i zastąpieniu ich jednym z poniższych źródeł ciepła: kotłami opalonymi gazem lub olejem opałowym, źródłami ciepła wykorzystującymi odnawialne źródła energii „OZE” (pompy ciepła, kotły opalane biomasą), podłączenie do sieci ciepłowniczej.

W ramach projektu pn. „**Blisko zero emisyjne budynki mieszkalne. Termomodernizacja budynków wielorodzinnych przy zaangażowaniu mieszkańców z zastosowaniem innowacyjnych instalacji OZE**” Miasto i Gmina Sztum sporządziło analizy odnośnie wykorzystania różnych źródeł ciepła w budynkach. Wynika z nich, iż najbardziej sprawne są: pompa ciepła 400%, kocioł gazowy kondensacyjny 110%, kocioł z podajnikiem na węgiel lub pellet 90%.

Miasto i gmina Sztum biorą też udział w **Porozumieniu Burmistrzów na rzecz klimatu i energii**, w którym ustalono ogólny cel redukcji emisji CO₂: 20%.

Źródło: <http://www.sztum.pl/>

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Władysławowo

Podstawowe informacje:

adres:	gen. J. Hallera 19, 84-120 Władysławowo
województwo:	pomorskie
strona www:	http://wladyslawowo.pl/strona_glowna
tel.:	58 674 54 00
e-mail:	um@wladyslawowo.pl
Burmistrz Władysławowa:	Roman Kuźel

Charakterystyka:

Gmina Władysławowo po raz kolejny zamierza przystąpić do konkursu ogłoszonego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku pn. „**Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa pomorskiego**”. Gmina wystąpi z wnioskiem o przyznanie dotacji w imieniu właścicieli obiektów na terenie Gminy Władysławowa, którzy w 2018 r. planują usunąć z terenów swoich nieruchomości odpady zawierające azbest. Dofinansowanie może być udzielone na realizację zadań związanych z demontażem, zbieraniem, transportem oraz unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest, znajdujących się na nieruchomościach na terenie Gminy Władysławowo. Przewidywana kwota dofinansowania kosztów kwalifikowanych wyniesie do 70%.

Podstawowym celem gminnego programu „**Czyste Powietrze Gminy Władysławowo – edycja 2017**”, dotyczącego modernizacji źródeł energii cieplnej poprzez likwidację kotłów opalanych węglem lub koksem oraz zastąpienie ich kotłami opalnymi gazem lub olejem lub źródłami wykorzystującymi odnawialne źródła energii, była redukcja emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Władysławowa, gdzie głównym źródłem utrzymania się mieszkańców od wielu lat była i jest branża turystyczna. Dzięki przeprowadzeniu programu w 2017 roku roczna emisja dwutlenku węgla do atmosfery została zredukowana o ponad 467 Mg, co zdecydowanie poprawiło czystość powietrza i atmosfery na terenie Gminy Władysławowa.

Władysławowo przystąpiło do **Porozumienia Burmistrzów na rzecz klimatu i energii**, w którym ustalono ogólny cel redukcji emisji CO₂: 32%.

Źródło: http://wladyslawowo.pl/strona_glowna

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Pozostałe organizacje pożytku publicznego

z województw pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego

Umbrella

interreg
South Baltic

EUROPEAN UNION

European
Regional
Development
Fund

Energa

BISER

Województwo pomorskie

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Fundacja Energa	2009	pomorskie	Aleja Grunwaldzka 472, 80-309 Gdańsk		58 771 85 29	Dyrektor Biura Prasowego Grupy Energa, Andrzej Dunajski	andrzej.dunajski@energa.pl
Fundacja upowszechnia wiedzę na temat korzystania z energii elektrycznej, w szczególności kształtowania postaw sprzyjających efektywności energetycznej oraz stymulowania zachowań prooszczędnościowych w Polsce.							
Fundacja Energii Alternatywnej	2012	pomorskie	Wiejska 1, 84-200 Kąpino	www.fea.com.pl	4851512327 2		biuro@fea.com.pl
Od chwili powstania Fundacja zajmuje się alternatywnymi źródłami energii - w tym turbinami wiatrowymi i instalacjami fotowoltaicznymi. W siedzibie Fundacji testowane są znajdujące się na rynku urządzenia, tworzone są własne, autorskie projekty. Fundacja działa na terenie całego kraju - elektrownie fotowoltaiczne montowano przy granicy z Kaliningradem, w Zachodniopomorskim i Małopolsce.							
Fundacja Na Rzecz Ochrony Środowiska i Zrównoważonej Urbanizacji Natura 2014	2014	pomorskie	Wzgórze Bernadowo 301, 81-583 Gdynia			Prezes zarządu, Jerzy Jaroń	
Fundacja zajmuje się tematyką ochrony środowiska, w tym prowadzeniem działalności naukowej, naukowo-technicznej i oświatowej w tym zakresie. Do celów szczególnych należą: taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych; wspieranie i organizowanie projektów badawczych, informacyjnych, kształceniowych i wydawniczych służących zdobywaniu i upowszechnianiu wiedzy z zakresu ochrony środowiska; popularyzowanie i wspieranie myśli naukowej z zakresu ochrony środowiska, propagowanie idei ochrony środowiska i uwzględniania praw ekologii w rozwoju kraju; tworzenie podstaw materialnych dla działalności ekologicznych ruchów społecznych i praktycznej realizacji ich celów; stymulowanie społecznych inicjatyw proekologicznych i tworzenie warunków dla zwiększenia ich skuteczności.							

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Fundacja Rozwoju Infrastruktury i Ochrony Środowiska Naturalnego Wybrzeża Nadmorskiego Zatoki Gdańskiej / Fundacja Rozwoju i Ochrony Wybrzeża Zatoki Gdańskiej	2016	pomorskie	siedziba: Bursztynowa 7, 81-198 Rewa; korespondencja: Chylońska 235/1, 81-007 Gdynia	www.funrozioch.pl		Prezes Zarządu Tadeusz Gett	biuro@funrozioch.pl
Cele fundacji to m.in. inicjowanie, wspieranie i wdrażanie nowatorskich rozwiązań w rozwoju infrastruktury wybrzeża nadmorskiego i ochronie jego środowiska naturalnego, restytucja ginących i unikatowych walorów przyrody w pasie przybrzeżnym wybrzeża oraz podejmowanie i wspieranie działań w zakresie upowszechniania kultury obcowania człowieka z przyrodą.							
Fundacja Wspierania Edukacji Energetycznej Społeczeństwa 4E (Energia, Ekonomia, Ekologia, Edukacja)	2007	pomorskie	Pierwszych Osadników 17, 84-201 Choczewo		22 698 80 50	Prezes zarządu, Jacek Jancelewicz	
<i>Brak danych</i>							

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
PGE Energia Odnawialna S.A. Oddział EW Żarnowiec w Czymanowie		pomorskie	84-250 Gniewino	pgeo.pl/kontakt /Oddzialy	58 676 73 10		sekretariat.eoz@gkpg e.pl
<p>PGE Energia Odnawialna S.A. jest spółką zależną PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Spółka powstała w 1993 roku, w 2015 roku podjęta została decyzja o konsolidacji aktywów holdingu PGE związanych z wytwarzaniem energii w OZE w Grupie Kapitałowej PGE Energia Odnawialna S.A. Obecnie Grupa administruje 4 elektrowniami szczytowo pompowymi oraz 29 elektrowniami wodnymi, 14 farmami wiatrowymi oraz 1 elektrownią fotowoltaiczną. Grupa realizuje projekty rozwojowe koncentrujące się na wykorzystaniu energii wiatru, wody, w tym również na morzu, oraz fotowoltaice (energii słonecznej).</p>							
Polska Fundacja Alternatywne Źródła Energii	2007	pomorskie	Zamkowa 2, 77-100 Bytów			Karol Malek, Jan Hołowiej	
<p>Fundacja prowadzi działania w dziedzinie ekologii, w tym na rzecz energetyki, energii biogazu, OZE i promocji alternatywnych źródeł energii. Ponadto działa na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego oraz upowszechniania wiedzy i umiejętności na rzecz energetyki i bezpieczeństwa energetycznego kraju, prowadzi działalność szkoleniową i edukacyjną. W ramach fundacji prowadzone są też działania zmierzające do rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami w zakresie energetyki odnawialnych źródeł energii.</p>							
Pomorskie Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Źródeł energii	2014	pomorskie	Hermesa 22/5, 80-299 Gdańsk				
<p>Celem stowarzyszenia jest m.in.: promowanie idei dywersyfikacji źródeł energii; propagowanie społecznie użytecznego wykorzystywania węglowodorów dla wspomagania rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej; rozwój sektora ropy i gazu, w szczególności w województwie pomorskim; działanie na rzecz gospodarki energetycznej w zakresie bezpiecznego dla środowiska poszukiwania, wydobywania, przetwarzania, przesyłania, dystrybucji i użytkowania złóż węglowodorów we wszystkich postaciach oraz eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci; kształtowanie etyki zawodowej w branży energetycznej; krzewienie w społeczeństwie kultury technicznej i ekologicznej, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i poszanowania energii; kształtowanie opinii publicznych; działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej.</p>							

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Pomorskie Towarzystwo Hydrologiczno-Przyrodnicze	2016	pomorskie	Głęboka 6/20, 80-759 Gdańsk	www.facebook.com/pthp.gda/	514 326 411	Prezes, Michał Przybylski	oddzialywanie@gmail.com
Stowarzyszenie ma na celu zwiększanie dostępu do informacji i wiedzy o środowisku w społeczeństwie, ochronę przyrody in situ i ex situ, edukację ekologiczną społeczeństwa, prowadzenie i popieranie działalności na rzecz ochrony środowiska, szczególnie wód i przyrody.							
Słupski Klaster Bioenergetyczny - pilotaż, zgłoszone przez „Wodociągi Słupsk” Sp. z o.o.		pomorskie	ul. Elizy Orzeszkowej 1, 76-200 Słupsk		59 84 18 301, 59 84 18 316 605 540 012		sekretariat@wodociag i.slupsk.pl biuro@wodociagi.slup sk.pl
Klaster ma na celu poprawę ekonomiki wytwarzania energii z wykorzystaniem OZE, stworzenie inteligentnego systemu zarządzania i bilansowania energią z wykorzystaniem magazynów energii smart grid, wykorzystanie potencjałów i naturalnych synergii współpracy, wypełnienie wymogów wynikających z efektywności energetycznej dla dużych zakładów.							
Spółeczny Komitet Ochrony Jeziora Cheb i Okolic	2001	pomorskie	Jaškowa Dolina 74/6, 80-286 Gdańsk		58 622 27 95	Prezes, Henryk Marzecki	
Stowarzyszenie walczy o prawne zakazanie miejscowej oczyszczalni ścieków wylewania ścieków do jeziora Wdzydzkiego, w którym wszystkie normy są już przekroczone, a zagrożone są następne jeziora. Do zadań Stowarzyszenia należą ochrona czystości wód jeziora Cheb i jezior z nim związanych, rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających ochronie środowiska oraz upowszechnianie reguł ochrony środowiska.							
Stowarzyszenie Biskupia Górka	2016	pomorskie	Biskupia 4, 80-875 Gdańsk	biskupiagorka.pl/stowarzyszenie-biskupia-gorka/	514 452 631	Prezeska, Krystyna Ejsmont	stowarzyszenie.bg@gmail.com
Celami Stowarzyszenia są m.in.: ochrona i promocja unikalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Biskupiej Górki, działanie edukacyjne na rzecz społeczeństwa obywatelskiego oraz nauki, edukacji, oświaty i wychowania, a także dążenie do poprawy stanu środowiska naturalnego.							

Umbrella

European Regional Development Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Stowarzyszenie Energii Odnawialnej i Technik Informatycznych	2009	pomorskie	Słowackiego 3, 82-440 Dzierzgoń			Prezes, Jolanta Szewczun	
Do celów stowarzyszenia należy: organizowanie członków w tworzeniu i eksploatacji nowych technologicznie źródeł wytwarzania i użytkowania energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych; wspieranie rozwoju rynku energooszczędnych urządzeń w Polsce i na świecie, organizowanie badań naukowych dotyczących wykorzystania dla produkcji energii innych źródeł energii niż węgiel, ropa i gaz; propagowanie rozwoju produkcji energii elektrycznej z odnawialnych paliw i źródeł energii; prowadzenie działań na rzecz podnoszenia efektywności energetycznej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarce i transporcie oraz ograniczania szkodliwego oddziaływania na środowisko i klimat; wspieranie rozwoju infrastruktury energii odnawialnej i technik informatycznych.							
Stowarzyszenie Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej	2008	pomorskie	Główna 20, 76- 251 Kobylnica	kobylnica.pl/stowarzyszenie_gmin_przyjaznych_energii_odnawialnej,164	58 842 90 70	Członek zarządu, Janusz Piechocki	kobylnica@kobylnica.pl
Celem stowarzyszenia jest wspieranie inicjatyw popularyzujących i promujących produkcję i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych z zachowaniem równowagi ekologicznej i przestrzeganiem zasad współżycia społecznego.							

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Stowarzyszenie Nadwiślański Klaster Energii Odnawialnej przy Kwidzyńskim Parku Przemysłowo Technologicznym	2014	pomorskie	Górki 3, 82-500 Kwidzyn	klasteroze.kppt.pl/?/content/read/contacts.html	784-613-077	Koordynator klastra, Aleksandra Łyszkiewicz, Prezes zarządu, Leszek Rutka	klasteroze@klasteroze.pl
Do działań Stowarzyszenia należy promocja działalności członków Klastra i marki „Nadwiślańskiego Klastra Energii Odnawialnej”, specjalistyczne szkolenia i seminaria w Polsce i za granicą w zakresie OZE, doradztwo i konsultacje z ekspertami ze środowisk naukowych Polski północnej, płatne staże dla pracowników naukowych wśród członków Klastra, a także wsparcie dla MŚP w zakresie aplikowania o środki finansowe.							
Stowarzyszenie na rzecz Ochrony Środowiska nad Jeziorem Stacinko	2001	pomorskie	Mściszewice 90B, 83-321 Mściszewice			Prezes, Marek Michałowski	
<i>Brak danych</i>							
Stowarzyszenie Nasza Energia Nasza Przyszłość	2014	pomorskie	Jutrzenka 38, 77-141 Jutrzenka				
Stowarzyszenie prowadzi działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości, nauki, ekologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; animuje działania oraz propaguje rozwój i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii ze szczególnym uwzględnieniem elektrowni wiatrowych; inicjuje i popiera działalność techniczną, inwestycyjną i naukową, zmierzającą do rozwoju elektrowni wiatrowych i innych odnawialnych źródeł energii w Polsce; krzewi aktywność proekologiczną; integruje środowiska zainteresowane wdrażaniem technologii odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych; propaguje i wspiera inicjatywy mające na celu rozwój, na terenie gminy Borzytuchom i gminy Tuchomie, technologii opartych na energii ze źródeł odnawialnych.							

Umbrella

European Regional Development Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Jeziora Granicznego "Eko-Natura"	2011	pomorskie	Szkolna 1, 77-140 Kołczygłowy			Prezes, Jarosław Szreder	
Celem stowarzyszenia jest działalność publiczna rzecz poprawy warunków życia lokalnej społeczności, w szczególności m.in. poprzez: wspieranie działalności służących rozwojowi infrastruktury miejscowości Barkocin i okolic z zachowaniem wymogów ochrony środowiska i poczucia bezpieczeństwa jego mieszkańców i prowadzenie działań zmierzających do ochrony wód, prowadzenie działalności na rzecz ochrony przyrody i kształtowania etyki wędkarskiej, krzewienie postaw związanych z ochroną środowiska, ochroną zwierząt i dziedzictwa przyrodniczego.							
Stowarzyszenie Ochrony Jezior Wdzydzkich	2015	pomorskie	Karpaćka 2B/40, 80-336 Gdańsk				
<i>Brak danych</i>							
Towarzystwo Miłośników Jeziora Raduńskiego z/s w miejscowości Przewóz	1998	pomorskie	Górska 53b/16, 80-292 Gdańsk				
<i>Brak danych</i>							
Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Łęby	2002	pomorskie	Aleja Wolności 22, 84-300 Lębork		59 862 59 75	Prezes, Marcin Kostuch	
Stowarzyszenie prowadzi następujące działania: działalność proekologiczna - dbanie o czystość rzeki Łęby, współpraca ze Słoweńskim Parkiem Narodowym, ochrona gatunków fauny i flory morskiej zagrożonej wyginięciem. Ponadto oddziałuje w kierunku wdrożenia na lokalnych szczeblach gmin nadłębskich nowoczesnych programów ekorozwoju zgodnych z wytycznymi i zaleceniami Agencji 21 ONZ.							

Umbrella

European Regional Development Fund

BISER

Województwo zachodniopomorskie

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Ekologia Energia Rozwój Aktywizacja - EKOERA	2009	zachodnio- pomorskie	Szczecińska 8-10, 75-135 Koszalin			Prezes, Tomasz Obłoj	
<i>Brak danych</i>							
Europejskie Centrum Energii Odnawialnej	2011	zachodnio- pomorskie	8 Marca 3, 76-100 Sławno		94 717 30 78	Dyrektor, Paweł Materka	
Europejskie Centrum Energii Odnawialnej to Fundacja działająca na rzecz poprawy jakości środowiska naturalnego poprzez działania maksymalizujące wykorzystanie potencjału energii pochodzącej z zasobów środowiska naturalnego, które dadzą się całkowicie lub częściowo odtworzyć przy użyciu nowoczesnych technologii i rozwiązań, a także działania edukacyjno-badawcze, których zadaniem jest zwiększenie oddziaływania organizacji i programów na rzecz zasobów i obrazu środowiska. Celem statutowym EUCEO jest: inicjowanie, kreowanie i wspieranie procesu zmian gospodarczych, społecznych i kulturalnych, które tworzą ludziom i podmiotom warunki do rozwoju i współpracy, w przyjaznym dla środowiska, z poszanowaniem zasobów naturalnych, a także przyczyniają się do ochrony i promocji zdrowia, upowszechniania kultury fizycznej, budowania postaw przedsiębiorczych oraz rozwoju infrastruktury technicznej i technologii przyjaznych środowisku.							
Fundacja Instytut Ochrony Środowiska i Energii Odnawialnej	2007	zachodnio- pomorskie	Władysława Jagiełły 15, 70- 260 Szczecin		91 852 36 33		
<i>Brak danych</i>							

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Fundacja Na Rzecz Energii Odnawialnej i Środowiska	2013	zachodnio-pomorskie	Jana z Kolna 19/11, 71-603 Szczecin			Marcin Pilip	
Fundacja prowadzi działania na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz dziedzictwa naturalnego, a w szczególności: 1. działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego i zrównoważonego rozwoju, 2. działania na rzecz tworzenia prawnych form ochrony przyrody, 3. ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, 4. działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, 5. promowanie ekologicznych postaw wśród obywateli i podnoszenie ich świadomości w tym zakresie, 6. zapobieganie marnotrawstwu surowców oraz niewłaściwemu zagospodarowaniu i utylizacji odpadów, 7. inicjowanie, popieranie i uczestniczenie w badaniach naukowych w kraju i zagranicą, zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego.							
Stowarzyszenie Elektrowni Wodnych - Hydroenergia	2016	zachodnio-pomorskie	Bielikowo 46, 72-304 Bielikowo			Prezes zarządu, Andrzej Goryń	
Celem stowarzyszenia jest m.in.: wzrost społeczno-gospodarczy poprzez rozwój sposobów wykorzystywania zasobów hydroenergetycznych Polski; wspieranie i pomoc członkom stowarzyszenia w prowadzeniu i realizacji inicjatyw związanych z inwestycjami w hydroenergetykę na terenie RP; propagowanie zrównoważonego rozwoju w powiązaniu z wykorzystaniem OZE ze szczególnym uwzględnieniem energetyki wodnej; działania na rzecz zapewnienia warunków prawnych i ekonomicznych, które umożliwią będą powstawanie i funkcjonowanie prywatnych elektrowni wodnych na terenie Polski; propagowanie energetyki rozproszonej.							
Stowarzyszenie Miłośników Jeziora Dąbie "Ekodąb"	2006	zachodnio-pomorskie	Obotrycka 15d/9, 71-684 Szczecin			Założyciel, Andrzej Brzegowy	
Stowarzyszenie działa na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej i kształtowania postaw proekonomicznych wśród okolicznej ludności oraz na rzecz propagowania walorów ekologiczno-przyrodniczych rejonu jeziora Dąbie oraz kultury ekologicznej. Kolejnym celem jest zapobieganie degradacji środowiska naturalnego mającego wpływ na jezioro Dąbie oraz upowszechnianie wiedzy o środowisku naturalnym i jego ochronie.							

Umbrella

European Regional Development Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Stowarzyszenie Miłośników Jeziora Leśnego "Lago"	2015	zachodnio-pomorskie	Kamienny Jaz 21, 74-500 Kamienny Jaz			Prezes zarządu, Jacek Tałandzis	
Stowarzyszenie Miłośników Jeziora Leśnego "Lago" działa na rzecz harmonizacji ochrony przyrody z rozwojem turystyki rekreacyjnej, wypoczynkowej, rowerowej i wędkarskiej na obszarze jeziora Leśnego oraz na rzecz ochrony przyrody i rozwijania edukacji ekologicznej. Stowarzyszenie współpracuje z JST i innymi organizacjami w zakresie ochrony wód i środowiska.							
Stowarzyszenie Miłośników Jeziora Myśliborskiego	2002	zachodnio-pomorskie	Marcinkowskiego 5, 74-300 MYŚLIBÓRZ			Prezes Stowarzyszenia, Leszek Wierucki	
Stowarzyszenie zajmuje się ochroną krajobrazu okolic jeziora Myśliborskiego, ochroną czystości jego wód, a także okolicznej fauny i flory. Ponadto prowadzi akcje popularyzatorskie na temat wiedzy o ochronie naturalnego środowiska człowieka oraz czynnie wspiera inicjatywy podejmowane w tym zakresie przez państwo.							
Stowarzyszenie Miłośników Jeziora Wierzchowo	2012	zachodnio-pomorskie	78-400 Orawka			Prezes zarządu, Przemysław Morczek	
Cele stowarzyszenia to m.in.: 1. Realizacja konstytucyjnej zasady zrównoważonego-ekorozwoju; 2. Harmonizacja ochrony przyrody z rozwojem turystyki rekreacyjnej, wypoczynkowej, rowerowej i wędkarskiej na obszarze jezior szczecineckich (jeziora: Wierzchowo i Drężno); 3. Propagowanie i podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska i edukacji w tym zakresie; 4. Rozwijanie świadomości ekologicznej, w tym promocja różnych aspektów ekologicznego stylu życia, sortowania odpadów, recyklingu, korzystania z oczyszczalni przydomowych; 5. Edukacja w zakresie historii regionu, ochrony przyrody i środowiska naturalnego.							
Stowarzyszenie Ochrony Obszarów Wodno-Błotnych	2014	zachodnio-pomorskie	Jelenin 18, 74-500 Jelenin	www.facebook.com/stowarzyszenieochronyobszarowwodnoblotnych		Prezes, Kazimierz Tokarski	
Celem Stowarzyszenia jest ochrona przyrody, krajobrazu i środowiska, ze szczególnym priorytetem ochrony siedlisk przyrodniczych, a także działania na rzecz zrównoważonego rozwoju pod kątem gospodarki wodnej, leśnej, rolniczej, rybackiej, zagospodarowania przestrzennego.							

Umbrella

European Regional Development Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Stowarzyszenie Przyjaciół Morynia i Jeziora Morzycko	2002	zachodnio-pomorskie	Parkowa 6, 74-503 Moryń	www.facebook.com/SPMiJM	91 414 67 98, 604 094 196	Prezes, Aleksander Butrynowski	kontakt@przyjacielemorynia.pl
Stowarzyszenie prowadzi działalność m.in. na rzecz ekologii oraz turystyki obszaru Morynia i jeziora Morzycko.							
Stowarzyszenie "Spokojne 3"	2006	zachodnio-pomorskie	Karłowicza 9D/3, 75-563 Koszalin		94 340 21 87	Członek zarządu, Jerzy Ostapko	
Zarządzanie nieruchomością wspólną, położoną w obszarze objętym europejską siecią ekologiczną natura 2000 pt: "Bobolickie Jeziora Lobeliowe" w miejscowości Spokojne, obręb Porost, gm. Bobolice, w sposób chroniący walory obszaru i środowisko naturalne jeziora Chlewo Wielkie.							
Stowarzyszenie "Zdrowe Powietrze"	2005	zachodnio-pomorskie	Radości 3, 75-950 Koszalin		94 340 25 50	Prezes zarządu, Czesław Wachowski	
Stowarzyszenie działa na rzecz ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem czystości powietrza; prowadzi działalność na rzecz wyeliminowania uciążliwości oddziaływania na środowisko spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych w Koszalinie; współdziałanie z instytucjami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi działającymi na rzecz ochrony środowiska; ochrona interesów lokalnych społeczności w zakresie ochrony środowiska oraz prowadzenie działalności podnoszącej świadomość ekologiczną.							
Stowarzyszenie Zwykłe "Jeziora Gryfińskie"	1997	zachodnio-pomorskie	74-100 Gryfino				
<i>Brak danych</i>							
Stowarzyszenie Zwykłe Na Rzecz Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych	2011	zachodnio-pomorskie	Gorzyca 43, 76-142 Gorzyca		600 610 602	Prezes zarządu, Adam Sułcki	
<i>Brak danych</i>							

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy	2008	zachodnio-pomorskie	Chrobrego 17, 72-112 Stepnica		531 402 868	Przewodniczący, Artur Furdyna	tpriig@op.pl arturfurdyna@op.pl
<p>Dążenie do zachowania dziewiczego charakteru rzek Iny, Gowienicy i Wołczenicy, naturalnych ich walorów oraz poprawy stanu czystości wody. Walka z kłusownictwem i trucicielami wody oraz wszelkimi przejawami dewastacji rzek, ich mieszkańców i dorzecza. Propagowanie idei ekologii i ochrony środowiska naturalnego w społeczeństwie, w szczególności wśród młodzieży. Działanie i wspieranie działań w kierunku zachowania i przywracania ginących, zagrożonych gatunków fauny i flory w dorzeczu rzek Iny, Gowienicy i Wołczenicy. Działania nakierowane są na jak najszersze propagowanie najnowocześniejszych, ale sprawdzonych trendów w gospodarowaniu wodami oraz zasobami wód. Dodatkowym celem jest stymulowanie zrównoważonego rozwoju społeczności nadrzecznych na bazie potencjału związanego z różnym wykorzystaniem zasobów wodnych oraz obszarów od wód zależnych.</p>							
Towarzystwo Przyjaciół Rzek Parsęty, Błotnicy i Dębosznicy	2012	zachodnio-pomorskie	Wakacyjna 1a, 78-100 Zieleniewo			Przewodniczący zarządu, Piotr Kościelny	
<p>W ramach Stowarzyszenia prowadzone są działania na rzecz dążenia do zachowania dziewiczego charakteru rzek Parsęty, Błotnicy i Dębosznicy, ich naturalnych walorów oraz poprawy stanu czystości wód. Ponadto propagowane są idee ekologii o ochrony środowiska naturalnego w społeczeństwie, w szczególności wśród młodzieży.</p>							
Towarzystwo Miłośników Rzeki Radwi	2005	zachodnio-pomorskie	Odrodzenia 32/7, 75-306 Koszalin		94 343 20 81	Prezes zarządu, Igor Pomorski	
<p>Stowarzyszenie dąży do zachowania dziewiczego charakteru rzeki Radwii oraz poprawy stanu czystości wody; walczy z kłusownictwem i trucicielami wody oraz propaguje ideę ochrony środowiska naturalnego w społeczeństwie.</p>							

Umbrella

European Regional Development Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Towarzystwo Miłośników Rzeki Regi	2002	zachodnio-pomorskie	Waryńskiego 10 lok. 1 73-150 Łobez	tmrr.pl/	501 790 082	Przewodniczący, Andrzej Laszuk	
<p>Towarzystwo Miłośników Rzeki Regi z siedzibą w Łobzie powstało z inicjatywy grona wędkarzy, miłośników ekologii i ochrony przyrody w celu opieki nad przepływającą przez miasto, gminę i powiat rzeką Regą oraz jej dorzeczem. Zamiarem Stowarzyszenia jest, aby przy użyciu wszelkich możliwych środków oraz przy pomocy organów samorządowych, powiatowych, organizacji wędkarskich i ekologicznych chronić dziewiczy charakter Regi, jej naturalne walory oraz zamieszkujące ją gatunki fauny i flory. Szczególny nacisk kładziony jest na ochronę szlachetnych gatunków ryb łososiowych zamieszkujących wody Regi oraz tarlisk tych ryb.</p>							
Towarzystwo Miłośników Rzeki Wieprzy i Grabowej	2000	zachodniopomorskie	Powstańców Warszawskich 1/39, 76-100 Sławno	www.facebook.com/pg/tmrwig/about/?ref=page_internal	59 810 34 24		tmrwig@gmail.com
<p>Towarzystwo Miłośników Rzek Wieprzy i Grabowej jest organizacją społeczną, której statutowym działaniem jest ochrona dziewiczego charakteru rzek.</p>							

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Województwo warmińsko-mazurskie

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Fundacja Jeziora Oświn	1992	warmińsko-mazurskie	ul. Jaroszyka 21, skrytka pocztowa 911, 10-687 Olsztyn	www.oswin.org.pl	505 307 777	Prezes Fundacji, Iwona Mirowska-Ibron	fundacja.oswin@wp.pl
Fundacja ma na celu wypracowanie koncepcji ochrony rezerwatu "Siedem Wysp", praktyczne realizowanie programu przywrócenia środowiska naturalnego rezerwatu, a także zagospodarowanie porolniczych gruntów mających wejść do rezerwatu. Prowadzone działania: 1. ochrona przyrody rezerwatu ornitologicznego "Jezioro Siedmiu Wysp" oraz terenów przyległych, 2. kompletowanie opracowań naukowych, ekspertyz, aktów prawnych i decyzji dotyczących rezerwatu, 3. inicjowanie i prowadzenie w uzgodnieniu i na zlecenie WKP badań i waloryzacji przyrodniczych.							
Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich	2001	warmińsko-mazurskie	Nowowiejska 4a, 11-500 Giżycko	jeziora.com.pl	87 428 04 90; 600 243 918	Prezes Zarządu Fundacji, Jolanta Piotrowska	fundacja@jeziora.com .pl
Fundacja działa w imieniu i na rzecz 31 gmin mazurskich stanowiących obszar 5400 km ² i od lat z powodzeniem realizuje swoje cele statutowe, którymi m.in. są: inicjowanie i wspomaganie działań na rzecz ochrony regionu Wielkich Jezior Mazurskich, stymulowanie inicjatyw proekologicznych i tworzenie warunków dla zwiększenia ich skuteczności, promowanie budowy oczyszczalni ścieków i innych rozwiązań uniemożliwiających degradację środowiska, tworzenie warunków organizacyjnych i materialnych dla wdrażania nowych rozwiązań w dziedzinie ochrony środowiska, propagowanie idei ochrony środowiska i uwzględnienie praw ekologii w rozwoju regionu i kraju. Fundacja w Giżycku zainicjowała i przyczyniła się do realizacji wielu cennych przedsięwzięć inwestycyjnych, głównie w gospodarce wodno-ściekowej, w wyniku których obecnie 2/3 mieszkańców regionu WJM jest obsługiwanych przez nowoczesne oczyszczalnie ścieków. Fundacja działa na rzecz wprowadzania właściwej dla środowiska gospodarki odpadowej, a także popiera projekty mające na celu ochronę powietrza i zastosowanie alternatywnych źródeł energii. Od lat jest regionalnym koordynatorem wielu akcji i kampanii ekologicznych, pobudza do aktywności dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Prowadzone działania obejmują: Udzielanie pomocy organizacyjnej gminom regionu w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań inwestycyjnych ujętych w programie Masterplan. Prowadzenie doradztwa technicznego gminom regionu w prowadzeniu inwestycji ochrony środowiska. Stworzenie komputerowego Systemu Informacji Geograficznej (GIS) dla Regionu Wielkich Jezior Mazurskich. Realizowanie pilotażowego programu badań i oceny środowiska w regionie realizowanego dla szkół przy współpracy z REC w Budapeszcie. Kierowanie biblioteką wydawnictw i kaset. Świadczenie pomocy organizacyjnej i finansowej dla Mazurskiej Straży Ochrony Przyrody w Giżycku. Nadzór inwestycyjny dla gmin regionu przy prowadzeniu budowy oczyszczalni ścieków, kanalizacji itp. Organizowanie wywozu odpadów stałych w regionie w szczególności w sezonie letnim z pól biwakowych, ośrodków wczasowych itp. Prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej.							

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Mazurska Fundacja Wspierania Energetyki Regionalnej	2016	warmińsko-mazurskie	Gen. Józefa Bema 7, 11-600 Węgorzewo			Piotr Rzeszot	
<i>Brak danych</i>							
Natural Forest Foundation	2013	warmińsko-mazurskie	Królowej Jadwigi 13 lok. 21 11-500 Giżycko	www.fundacjalas.naturalny.pl	737 68 56 93	Prezes, Adrian Grzegorz	fundacja.las.naturalny@gmail.com
<p>Celem Fundacji jest działalność oświatowa w zakresie edukacji ekologicznej oraz edukacji globalnej, a także ochrona środowiska naturalnego. Ponadto celami Fundacji są: a) działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; b) działalność związana z ekologią i ochroną zwierząt oraz ochroną dziedzictwa przyrodniczego, turystyką i krajoznawstwem; c) działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami; d) działalność na rzecz organizacji pozarządowych.</p>							
Olecki Klaster odnawialnej energii elektrycznej i ciepłej „Zielone Olecko” - pilotaż, zgłoszone przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Olecku Sp. z o.o.		warmińsko-mazurskie	Składowa 7, 19-400 Olecko		87 520 26 61		pecolecko@wp.pl
<i>Brak danych</i>							
Stowarzyszenie Miłośników Jeziora Kiełbark	2009	warmińsko-mazurskie	Grom 100/1, 12-130 Grom		698 735 478		
<i>Brak danych</i>							

Umbrella

European Regional Development Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Stowarzyszenie Miłośników Jeziora Ukiel "Krzywe"	2005	warmińsko-mazurskie	Bałycka 151 11-041 Olsztyn			Prezes, Włodzimierz Łazowski	
Celem Stowarzyszenia jest: dbałość o zachowanie naturalnego piękna jeziora Ukiel „Krzywe” wraz z jego otoczeniem i walorami przyrodniczymi, a także zapewnienie nieograniczonego dostępu do linii brzegowej jeziora wraz z odpowiedniej szerokości pasem gruntu. Dodatkowo ujęcie w szczegółowych planach zagospodarowania gruntów przyległych do brzegów jeziora Ukiel „Krzywe” - jako terenów zielonych							
Stowarzyszenie Miłośników i Użytkowników Jeziora Romanek	1998	warmińsko-mazurskie	Henryka Sienkiewicza 1, 12-100 Szczytno				
<i>Brak danych</i>							
Stowarzyszenie na rzecz Jeziora Suskiego	2002	warmińsko-mazurskie	ul. Józefa Wybickiego 6, 14-240 Susz		55 278 60 15, 55 278 62 22	Prezes, Marian Górny	
<i>Brak danych</i>							
Towarzystwo Ochrony Ekologicznej Jeziora Marksewo	1997	warmińsko-mazurskie	Klonowa 1/6, 12-100 Szczytno				
<i>Brak danych</i>							
Towarzystwo Ochrony Ekologicznej Jeziora Sasek Wielki	1997	warmińsko-mazurskie	Stefana Żeromskiego 10/18, 12-100 Szczytno				
<i>Brak danych</i>							

Umbrella

European Regional Development Fund

BISER

Nazwa	Rok założenia	Województwo	Adres	www	nr telefonu	Osoba	Mail
Towarzystwo Przyjaciół Jeziora Kisajno	2006	warmińsko-mazurskie	Daszyńskiego 7/7, 11-500 Giżycko			Prezes, Andrzej Andronik	
<i>Brak danych</i>							
Towarzystwo Przyjaciół Rzeki Łławki	2015	warmińsko-mazurskie	Kazimierza Jagiellończyka 16, 14-200 Łława			Prezes, Zbigniew Borszewski	
Misja i cele stowarzyszenia to: 1. inicjowanie i wspieranie działań zmierzających do ochrony i odnowy środowiska naturalnego rzeki Łławki, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu czystości wód Łławki i jej dorzecza, 2. przywracanie ekologicznej drożności Łławki i jej dopływów, 3. oddziaływanie w kierunku wdrożenia na lokalnych szczeblach gmin nadpiławskich nowoczesnych programów ekorozwoju zgodnych z wytycznymi i zaleceniami Agendy 21.							
Zalew Wiślany - Fundacja Ochrony Wód i Zasobów Zalewu Wiślanego	2001	warmińsko-mazurskie	Kamionek Wielki 19/5, 82-340 Kamionek Wielki			Prezes, Kazimierz Jurasieński	
Do celów Fundacji należą m.in.: ochrona wód i zasobów Zalewu Wiślanego oraz wspieranie działalności w zakresie ochrony środowiska zwłaszcza terenów nadzalewowych.							

Umbrella

European
Regional
Development
Fund

BISER